

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI INSPEKTORAT

10000 ZAGREB – Petračićeva 4

IZVJEŠĆE O RADU
DRŽAVNOG INSPEKTORATA REPUBLIKE HRVATSKE
U 2008. GODINI

1. UVODNI DIO	3
1.1. Ustrojstvo	3
1.2. Pregled državnih službenika i namještenika	4
2. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2008. GODINU	5
2.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine	5
3. MATERIJALNO TEHNIČKI UVJETI RADA	6
3.1. Implementacija informatičkih sustava	7
4. AKTIVNOSTI STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I EDUKACIJA	9
5. NACIONALNI PROGRAM ZA PRIKLJUČENJE RH EUROPSKOJ UNIJI - NPPEU	10
6. ANALIZA REZULTATA RADA	13
7. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU	14
7.1. Inspektori rada	14
7.2. Ustrojstvo	16
7.3. Djelovanje inspektora rada u područnim jedinicama državnog inspektorata	17
7.3.1. Analiza rezultata rada inspektora rada - prvostupanjski postupak	17
7.4. Djelovanje središnjih Odjela - drugostupanjski postupak	20
7.5. Značajne pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora	21
7.5.1. Područje radnih odnosa	21
7.5.2. Područje zaštite na radu	23
8. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA	23
8.1. Gospodarski inspektori	23
8.2. Ustrojstvo	24
8.3. Djelovanje gospodarskih inspektora u područnim jedinicama državnog inspektorata – prvostupanjski postupak	25
8.3.1. Rezultati nadzora u području prometa robe i usluga	25
8.3.1.1. Rezultati kontrola nenamjenskog korištenja lož ulja – plavog dizela	26
8.3.1.2. Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu	26
8.3.2. Zaštita potrošača	26
8.3.2.1. Rezultati nadzora nad primjenom odredbi zakona o zaštiti potrošača	27
8.3.2.2. Rezultati nadzora u području energetskih djelatnosti	27
8.3.2.3. Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti	28
8.3.2.4. Rezultati nadzora kontrole prometa neprehrambenih proizvoda	28
8.3.2.5. Rezultati kontrole kakvoće hrane	31
8.3.2.6. Rezultati inspekcijskih nadzora neprehrambenih i prehrambenih proizvoda za koje je važila Uredba o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći	31
8.3.2.7. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda	31
8.3.3. Rezultati nadzora zabrane prodaje i usluživanja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina	32
8.3.4. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštita intelektualnog vlasništva - industrijskog oblička, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih video i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kasetama, računalnih programa	33
8.3.5. Rezultati nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu te prijave i odjave turista, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe	34
8.4. Djelovanje središnjih odjela - drugostupanjski postupak	36
9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I POSUDA POD TLAKOM	37
9.1. Područje nadzora elektroenergetike	37
9.1.1. Elektroenergetski inspektori	37
9.1.2. Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora	37
9.1.3. Djelovanje središnjeg Odjela - drugostupanjski postupak	40
9.2. Područje nadzora rudarstva	40
9.2.1. Rudarski inspektori	40
9.2.2. Analiza rezultata rada	40
9.2.3. Djelovanje središnjeg Odjela - drugostupanjski postupak	41
9.2.4. Značajne pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora	42
9.3. Područje nadzora opreme pod tlakom	42
9.3.1. Inspektori opreme pod tlakom	42
9.3.2. Analiza rezultata rada inspektora opreme pod tlakom	42
9.3.3. Značajne pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora	43
10. UNUTARNJA REVIZIJA	43
10.1. Analiza rezultata rada	43
11. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA	45

1. UVODNI DIO

Godišnje izvješće o radu Državnog inspektorata za 2008. godinu sadrži pregled ustrojstva, materijalno-tehničkih uvjeta rada, nadležnosti i učinkovitosti ustrojstvenih jedinica, brojčane pokazatelje o broju inspeksijskih nadzora, utvrđenim povredama propisa s poduzetim mjerama, isticanjem najčešćih pojava kršenja propisa i problema u pojedinim područjima nadzora i prijedloge za poboljšanje učinkovitosti te suradnje s drugim tijelima.

1.1. Ustrojstvo

Državni inspektorat utemeljen je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstva i državnih upravnih organizacija (NN br. 131/97) – sada Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (NN br. 199/03, 30/04, 136/04, 22/05, 44/06, 5/08 i 27/08), kao središnje tijelo državne uprave sa zadaćom obavljanja inspeksijskih poslova koji se odnose na nadzor provedbe propisa u određenim upravnim područjima. Radom Državnog inspektorata upravlja glavni inspektor imenovan od Vlade Republike Hrvatske kojoj je za svoj rad izravno odgovoran.

Unutarnje ustrojstvo Državnog inspektorata uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata (NN br. 66/05, 42/06 i 127/07, nastavno: Uredba) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, a Pravilnik o unutarnjem redu donio je glavni inspektor.

Za obavljanje određenih poslova državne uprave iz djelokruga Državnog inspektorata u sjedištu je osnovano šest službi, a Zakonom o Državnom inspektoratu (NN br. 76/99, 96/03, 151/03, 160/04, 174/04, 33/05, 48/05, 129/05, 140/05, 138/06, 68/07 i 79/07, nastavno: ZDI) koji je stupio na snagu 27. srpnja 1999. godine pet područnih jedinica.

Od tog vremena Zakon je više puta mijenjan i dopunjavan zbog izmijenjenog djelokruga rada Državnog inspektorata.

Sukladno Planu kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje „sive ekonomije“ te akcijskom planu koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u sklopu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske EU s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora o Poglavlju 1.- Sloboda kretanja roba, te aktivnosti Državnog inspektorata uključene u akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranja potrebnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine Europske unije u Poglavlju 19. – Socijalna politika i zapošljavanje donesen je novi Zakon o Državnom inspektoratu (NN br. 116/08 i 123/08) 26. rujna 2008. godine, a stupio je na snagu 19. listopada 2008. godine.

Ovaj Zakon utvrđuje da inspeksijski nadzor iz djelokruga rada Državnog inspektorata obavljaju u prvom stupnju gospodarski inspektori, inspektori rada, elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori opreme pod tlakom raspoređeni u pet područnih jedinica sa sjedištem u Zagrebu, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Osijeku, te u 40 ispostava. Osim toga unutrašnje ustrojstvo izvedeno je tako da osim službi i područnih jedinica u sastavu Inspektorata djeluju kao unutarnje ustrojstvene jedinice i odjeli i odsjeci, te ispostave u rangu odsjeka.

Donošenjem novog Zakona o Državnom inspektoratu bolje su uređena određena pitanja u vezi sa potrebnom stručnom spremom i dužinom radnog staža u struci koje moraju imati osobe koje se raspoređuju na radna mjesta inspektora (za radna mjesta inspektora dvanaest mjeseci, a za više inspektore četiri godine staža u struci), te kao novost uvedena je mogućnost sistematiziranja novih radnih mjesta pod nazivom viši inspektor – specijalista.

Odredbama ovog Zakona uklonjene su administrativne prepreke gospodarskim subjektima koji uvoze određene proizvode, ali i domaćim subjektima koji su bili u obvezi

prije stavljanja u promet određenih proizvoda pribaviti od gospodarskog inspektora uvjerenje o kakvoći proizvoda čime se postiže usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u pogledu sloboda kretanja roba.

Kao posebno učinkovita mjera na sprječavanju sive ekonomije i rada na crno zakonom je zadržana dosadašnja ovlast inspektora – privremene zabrane obavljanja djelatnosti na određeno vrijeme dok ne otklone nedostatke u poslovanju a najkraće u trajanju od 30 dana ako se u provedbi inspeksijskog nadzora utvrde nezakonitosti iz područja prometa robe i usluga te rada i zapošljavanja.

1.2. Pregled državnih službenika i namještenika

stupanj stručne spreme	broj radnih mjesta utvrđen Pravilnikom o unutarnjem redu	sveukupno popunjenih radnih mjesta	struktura u %
VSS	899	760	84,51%
VŠS	12	8	0,88%
SSS	142	131	14,61%
ukupno	1053	899	100%

Pregled državnih službenika koji obavljaju poslove inspeksijskih nadzora na dan 31.12. 2008.

	Ukupno	Prema pravilniku	Naziv radnog mjesta	broj zaposlenih
Gospodarski inspektori	467	523	Viši gospodarski inspektor u području prometa robe i usluga	192
			Gospodarski inspektor u području prometa robe i usluga	229
			Gospodarski inspektor III vrste	29
			Stručni suradnik	17
Inspektori rada	274	307	Viši inspektor rada (radni odnosi)	56
			Inspektor rada (radni odnosi)	78
			Stručni suradnik	21
			Viši inspektor rada (zaštita na radu)	44
			Inspektor rada (zaštita na radu)	72
			Stručni suradnik	3
Elektroenergetski inspektor	9	10	Viši elektroenergetski inspektor	7
			Elektroenergetski inspektor	2
Rudarski inspektor	8	14	Viši rudarski inspektor	5
			Rudarski inspektor	3
Inspektor posuda pod tlakom	11	14	Viši inspektor posuda pod tlakom	7
			Inspektor posuda pod tlakom	4
UKUPNO	769	868		769

2. OBRAZLOŽENJE IZVRŠENJA FINACIJSKOG PLANA ZA 2008. GODINU

Za Državni inspektorat planirana su sredstva u Državnom proračunu za 2008. godinu u iznosu 151.051.964,00 kuna. Na dan 31.12.2008. godine doznačen je iznos od 148.817.270,00 kuna, što iznosi 98,52 % odobrenih sredstava.

Izvršenje financijskog plana po grupama računa:

Grupa računa	Planirana sredstva	% udjela u planu	Doznačena sredstva	% doznačeno /planirano
Rashodi za zaposlene	113.469.200,00	75,12	111.580.307,00	98,34
Materijalni rashodi	33.755.800,00	22,34	33.556.497,00	99,41
Financijski rashodi	83.000,00	0,06	68.261,00	82,24
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.743.964,00	2,48	3.612.205,00	96,48

Rashode poslovanja u 2008. godini Državni inspektorat je sveo u okvire raspoloživih financijskih sredstava, a mjerama štednje i preraspodjelama sredstava planiranih u financijskom planu iz srpnja 2008. godine u iznosu od 1.021.800,00 kuna, te iz studenog 2008. godine u iznosu 1.050.000,00 kuna podmirene su sve dospjele obveze za koje su do 20.12.2008. godine stigli računi. Preraspodjele su napravljene u skladu s Odlukama Vlade Republike Hrvatske objavljene u „Narodnim novinama“ broj 82/08 i 127/08.

2.1. Obrazloženje izvršenja rashoda i izdataka na nivou skupine

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 111.580.307,00 kuna, a njihov udio u ukupno izvršenom proračunu iznosi 74,98 %. U odnosu na planirane manji su za 1,66 %.

Od ukupno ostvarenih rashoda za zaposlene na rashode za plaće za redovan i prekovremeni rad odnosi se 92.140.369,00 kuna, doprinose na plaće 15.862.405,00 kuna, te ostale rashode za zaposlene 3.577.533,00 kuna.

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi ostvareni su u iznosu 33.556.497,00 kuna, a njihov udio u ukupno izvršenom proračunu iznosi 22,55 %. U odnosu na planirane manji su za 0,59 %.

Od ukupno ostvarenih materijalnih rashoda 21.088.699,00 kuna ili 62,84% odnosi se na rashode za usluge. Ostvareni rashodi za usluge veći su za 4,05 % od planiranih iz razloga što su rashodi za intelektualne i osobne usluge veći za 100,78 % od planiranih. Navedeni rashodi planirani su u iznosu 1.702.200,00 kuna, a ostvareni su u iznosu 3.417.754,00 kuna od čega se 1.411.437,00 kuna odnosi na navedene rashode u okviru aktivnosti Inspeksijski poslovi, a 2.006.317,00 kuna na rashode za intelektualne i osobne usluge vezane za program PHARE 2005. Zbog činjenice da se odnose na inozemna sredstva pomoći Europske unije te da kod izrade financijskog plana za 2008. godinu nismo imali saznanja hoće li se navedeni projekt realizirati u 2008. godini sredstva nismo planirali a izvršena je doznaka iz inozemstva.

Značajniji ostvareni rashodi za usluge odnose se na rashode za zakupnine i najamnine u iznosu 9.644.722,00 kuna, usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 3.150.073,00 kuna, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 2.559.748,00 kuna.

Rashodi za zakupnine i najamnine najvećim dijelom u iznosu 7.814.687,00 kuna odnose se na zakup objekata, s obzirom da Državni inspektorat osim sjedišta ima pet područnih jedinica i 39 ispostava, te smo prisiljeni uzimati prostor u zakup, dok se na najam odnosno leasing vozila odnosi 1.819.167,00 kuna.

Izdaci za naknade troškova zaposlenima ostvareni u iznosu 7.012.475,00 kuna čine 20,90 % ukupnih materijalnih rashoda. Odnose se na naknade za prijevoz na posao i s posla u iznosu 5.028.670,00 kuna, troškove za službena putovanja u iznosu 1.902.565,00 kuna i stručno usavršavanje zaposlenika u iznosu 81.240,00 kuna. Visina ovih izdataka uvjetovana je brojem službenika, vrstom posla koji obavljamo i brojem lokacija na kojima smo smješteni.

Ostali materijalni rashodi u iznosu 5.455.323,00 kuna odnose se na rashode za materijal i energiju u iznosu 5.085.604,00 kuna i ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 369.719,00 kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi ostvareni su u iznosu 68.261,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio financijskih rashoda iznosi 0,05 %, a u odnosu na planirane manji su za 17,76 %.

Rashodi za nabavu neproizvedene imovine

Rashodi za nabavu neproizvedene imovine ostvareni su u iznosu 634.762,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za nabavu neproizvedene imovine iznosi 0,43 %. U odnosu na planirane manji su za 0,19 %.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine ostvareni su u iznosu 2.977.443,00 kuna. U ukupno izvršenom proračunu udio rashoda za nabavu nefinancijske imovine iznosi 2,00 %. U odnosu na planirane manji su za 4,20 %.

Od ukupno ostvarenih rashoda za nabavu proizvedene dugotrajne imovine 2.521.246,00 kuna ili 84,68 % odnose se na rashode za nabavu postrojenja i opreme (od čega se 1.346.665,00 kuna odnosi na rashode za nabavu računala, monitora pisača i servera, a 1.174.581,00 kuna na rashode za uredski namještaj, opremu za grijanje i ventilaciju i komunikacijsku opremu). Ostali rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na rashode za nabavu osobnih automobila u iznosu 379.642,00 kuna, te ulaganja u računalne programe u iznosu 76.555,00 kuna.

3. MATERIJALNO TEHNIČKI UVJETI RADA

U Državnom inspektoratu nastoji se, u okviru raspoloživih proračunskih sredstava, stvoriti optimalne uvjete rada za sve službenike i namještenike koji su smješteni na cjelokupnom području Republike Hrvatske na 63 lokacije. Tijekom 2008. godine u cilju poboljšanja uvjeta rada u zakup je uzeto, na temelju suglasnosti Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske, dodatnih 287,17 m² uredskog prostora u sjedištu područne jedinice Zagreb i 227,00 m² novog prostora u Šibeniku za Ispostavu Šibenik. Za Ispostavu Senj Državni inspektorat je sufinancirao uređenje poslovnog prostora zajedno s Gradom Senjom i na taj način osigurao korištenje 64,52 m² prostora na rok od 20 godine i zakupninu u iznosu od 1,00 kuna godišnje. Za zakup poslovnog prostora u Senju na način da sufinancira uređenje u iznosu od 211.174,33 kune (50% vrijednosti građevinskih radova) Državni inspektorat je dobio suglasnost Povjerenstva za imovinu Vlade Republike Hrvatske. Grad Crikvenica uredio je i dao na korištenje, bez naknade 122,43 m² uredskog prostora za smještaj

službenika i namještenika Ispostave Crikvenica. U Gradu Vukovaru Državnom inspektoratu za potrebe Ispostave Vukovar dodijeljena je na korištenje nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske ukupne površine 357,00 m². Za građevinske radove na uređenju dobivenog prostora Državni inspektorat utrošio je 271.263,92 kune.

Nadalje, tijekom 2008. godine nabavljeno je nefinancijske imovine u vrijednosti od 2.977.443,04 kune i to:

računalne opreme	1.346.664,65
uredskog namještaja i opreme	738.729,36
komunikacijske opreme	192.481,71
opreme za grijanje, ventilaciju i hlađenje	243.370,04
osobni automobili	379.642,28
ulaganje u računalne programe	76.555,00

Novonabavljena dugotrajna imovina ravnomjerno se raspoređuje po ustrojstvenim jedinicama, a kako bi se stvorili podjednaki uvjeti rada na svim lokacijama.

3.1. Implementacija informatičkih sustava

Informacijske tehnologije svakim danom sve više doprinose efikasnom funkcioniranju organizacija. Korisničke aplikacije, elektronička pošta, web i mreža koja funkcionira ispod toga imaju sve veću važnost, te je Državni inspektorat u 2008. godini veliku pozornost posvetio razvoju sigurnosne politike kako bi se zaštitio informacijski sustav, te osigurala povjerljivost, pouzdanost, integritet i dostupnost podataka. Zbog povećanja broja ispostava u mreži DIRH-a i sukladno tome korisnika i broja računala, te vezanu razmjenu podataka sa drugim tijelima državne uprave, sve veći rizik od virusa, gubitaka podataka, spyware-a itd., definirani su prihvatljivi i neprihvatljivi načini ponašanja prilikom obavljanja posla.

S obzirom na vrstu opreme i njeno okruženje, sigurnosna politika je primijenjena na slijedeće tri skupine korisnika :

- korisnike u Sjedištu i područnim jedinicama
- korisnike u ispostavama
- korisnike sa mobilnim računalima

Definirana je i politika sigurnosne pohrane podataka u Sjedištu i područnim jedinicama u svrhu zaštite podataka kako bi se osigurao neprekidan rad i kako bi se minimizirala poslovna šteta kroz sprečavanje i umanjivanje efekata sigurnosnih incidenata. Zbog toga se svi službeni dokumenti spremaju na server kako bi se u slučaju gubitka, brisanja ili drugih oštećenja podataka, mogao izvršiti povrat podataka i uspostava stanja u najkraćem mogućem roku jer se podaci svakodnevno automatski pohranjuju na drugi medij (trake).

Razvoj programskih aplikacija

Tijekom 2008. godine izrađen je e-Očevidnik za gospodarske inspektore i inspektore rada, koji omogućuje bolju kontrolu i transparentnost u radu, a s druge strane takav sustav omogućuje vrlo brzu i učinkovitu analizu podataka o subjektima nadzora, o broju obavljenih nadzora i poduzetim mjerama i sl.

e-Očevidnik je smart client aplikacija koja se preko Intraneta instalira na računala korisnika. Pristup e-Očevidniku je omogućen svim inspektorima, s obzirom da su sve područne jedinice i ispostave umrežene u zajedničku računalnu mrežu Državnog inspektorata.

U skladu sa Operativnim planom provedbe programa e-Hrvatska za 2008. godinu koji predstavlja jedan od provedbenih dokumenata Programa Vlade Republike Hrvatske, provedeno je niz mjera i aktivnosti usmjerenih na podizanje razine informatiziranosti usluga javne uprave za građane i poduzetnike. Podignuta je razina informatiziranosti obrazaca koji se nalaze na Internet stranicama Državnog inspektorata sa razine 2 na razinu 4. Time je cijela usluga dostupna na mreži, popunjavanje obrazaca, autentikacija, pokretanje pojedinih usluga. Prijave i obrasci popunjeni online, putem našeg Interneta, integrirati će se sa e-Očevidnikom.

Nabava opreme iz EU projekata i samostalnog ulaganja

Slijedom realiziranog Projekta PHARE 2005 – Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda, početkom godine oprema iz ovog projekta (190 prijenosnih računala HP 6910p i 64 računala HP dc 5750) podijeljena je po područnim jedinicama i ispostavama.

Tijekom godine izrađena je natječajna dokumentacija i proveden je postupak nabave informatičke opreme za Državni inspektorat iz Projekta PHARE 2006 - Jačanje kapaciteta za provedbu prava intelektualnog vlasništva u RH. Oprema iz ovog projekta isporučena je početkom 2009. godine (129 komada prijenosnih računala i isto toliko mobilnih pisača).

Nadalje, tijekom 2008. godine izrađena je natječajna dokumentacija za projekt IPA 2007 – Jačanje administrativnih kapaciteta institucija vezanih za rad i sigurnost na radu.

Nabavom IT opreme iz sredstava Državnog inspektorata nabavljena je slijedeća oprema u 2008. godini:

IT oprema	Broj komada
Server HP ML150G5 (za ispostave)	6
Server HP DL 380G5 5160	7
Backup uređaj Ultrium 920 SAS External Tape	1
UPS HP R5500 3U	2
UPS HP R3000 3U	1
Printer Lexmark E250d	40
Monitor HP L2245w	2
Monitor HP L1710	50
Računalo HP DX7400M, GV911EA	40
Rack HP Universal 10642	1
Switch HP 2626	15
Switch HP 2650	1
HP miniGbic	2
Komunikacijski ormarić 9U 600x470x450 mm	5
Komunikacijski ormarić 16U 600x778x450 mm	1

S obzirom na povećanje broja korisnika, računala i druge informatičke opreme, neophodna je bila i nabava novih servera u Središnjici jer je većina postojećih servera starije generacije te ih je s obzirom na funkciju koju obavljaju bilo potrebno zamijeniti. U Središnjici se na serverima osim korisničkih podataka pohranjuju i sve baze (od računovodstvenog programa Konto, pisarnice, e-Očevidnika itd.), Exchange server preko kojeg funkcionira cijeli e-mail sustav, centralna konzola za AV zaštitu itd. te je važno da takvi serveri budu brzi i funkcionalni. Cilj u 2009. godini je implementacija servera u svim ispostavama kako bi se osigurao centralni nadzor, lakša administracija i upravljanje. te omogućilo sigurno pohranjivanje svih podataka, izradu sigurnosnih kopija te provođenje svih odrednica sigurnosne politike.

U skladu sa sigurnosnom politikom i sigurnosnoj pohrani podataka, nabavljen je i novi backup uređaj u Središnjici. U 2009. godini cilj je osigurati i kvalitetnu sigurnosnu pohranu podataka i u područnim jedinicama i ispostavama (umjesto postojećih DAT uređaja).

Nabavom nove IT opreme, omogućeno je i otpisivanje starije opreme koja ne odgovara zahtjevima koji se postavljaju uvođenjem sve zahtjevnijih aplikacija. U potpunosti je iz uporabe izbačeno korištenje starih operacijskih sustava i uredskih paketa, te je postojeća računalna oprema dodatno nadograđena kako bi mogla služiti za nove i zahtjevnije primjene.

Umrežavanje udaljenih lokacija u jedinstvenu računalnu mrežu DIRH-a

U 2007. godini završeno je umrežavanje svih područnih jedinica i ispostava u jedinstvenu računalnu mrežu Državnog inspektorata, čime su stvoreni preduvjeti da svaki inspektor ima pristup dijeljenim mrežnim sadržajima te web aplikacijama koje funkcioniraju unutar Državnog inspektorata. Cijela mreža bazirana je na ADSL pristupu, te je značajno poboljšanje od prijašnjih riješena.

4. AKTIVNOSTI STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA I EDUKACIJA

U odnosu na aktivnosti stručnog osposobljavanja i edukacija tijekom 2008. godine u svakoj područnoj jedinici Državnog inspektorata uz sudjelovanje svih inspektora i uz suradnju sa središnjim službama održavane su stručne radionice na temu nadzora provedbe propisa u području radnih odnosa, u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, u području provedbe propisa iz područja prometa robe i usluga s posebnim naglaskom na nove propise koji su tijekom 2007. i 2008. godine usklađeni sa pravnom stečevinom Europske unije.

Za složenija postupanja u inspekcijskom nadzoru, središnje službe pripremale su tijekom 2008. godine više posebnih naputaka za rad, a za inspektore sa manje radnog iskustva i za one kod kojih su uočeni nedostaci u radu organizirani su kontrolno-instruktivni nadzori.

Tako je tijekom 2008. godine provedeno je 26 nadzora inspektora u svim sjedištima područnih jedinica i 8 ispostava u svih pet područnih jedinica. U provedbi kontrolno-instruktivnih nadzora inspektorima su davana objašnjenja i upute za dalji pravilan rad te je odgovoreno na sva pitanja inspektora sa svrhom otklanjanja dvojbi u provedbi propisa.

Tijekom 2008. godine 40 službenika završila su odgovarajuće programe izobrazbe pri Središnjem državnom uredu za upravu – Centru za stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika. Nadalje, jedan broj inspektora sudjelovao je u međunarodnim aktivnostima i projektima tijekom 2008. godine, koje aktivnosti će se nastaviti i u 2009. godini.

U području tehničkog zakonodavstva, gospodarski inspektori nadležni za nadzor sigurnosti i sukladnosti tehničkih proizvoda završili su program edukacije za nadzor nad

primjenom 9 direktiva odnosno pravilnika u nadležnosti Državnog inspektorata, a u području intelektualnog vlasništva su pohađali 6 seminara na temu trening o pretrazi računala.

Nadalje, 48 gospodarskih inspektora pohađali su edukacije u vezi provedbe nadzora Zakona o zaštiti potrošača i to: nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima isticanje cijena proizvoda i pružanja usluga, prodaju proizvoda i usluga i odgovornost za štetu prouzročenu neispravnošću proizvoda nepoštenu, zavaravajuća i agresivna poslovna praksa, potrošački zajam kao i tehnike za provedbu zakonodavstva u području zaštite potrošača i procjena rizika za nadzor nad tržištem. U području nadzora hrane prisustvovalo se na više stručnih skupova, radionica i seminara u vezi kakvoće hrane.

Uzimajući u obzir utjecaj koji ICT - informacijske i komunikacijske tehnologije imaju na današnje radno okruženje, provedeno je informatičko školovanje kako bi se svi službenici Državnog inspektorata osposobili za samostalno i učinkovito korištenje aplikativnih programa i računalne opreme. Informatičkim školovanjem tijekom godine obuhvaćeno je oko 150 službenika Državnog inspektorata.

U budućem periodu dodatno će se intenzivirati i ojačati aktivnosti za povećanje računalne pismenosti svih službenika, budući da je računalna pismenost je jedna od najjačih instrumenata provedbe učinkovitog i racionalnog obavljanja svih poslova, te značajan korak prema potpunoj i učinkovitoj realizaciji e-državne uprave.

Zbog pozitivnih iskustava u ujednačavanju rada i povećanju kvalitete rada inspektora, radionice će se nastaviti organizirati i tijekom 2009. godine.

5. NACIONALNI PROGRAM ZA PRIKLJUČENJE RH EUROPSKOJ UNIJI - NPPEU

U području tehničkog zakonodavstva, Državni inspektorat je i u 2008. godini sudjelovao u pregovorima u poglavlju 1. Sloboda kretanja robe, te su ispunjenje sve obveze navedene u NPPEU za 2008. godinu koje se odnose na nadzor nad tržištem tehničkih (neprehrambenih) proizvoda.

Twinning projekt PHARE 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“ provodi se u suradnji sa Slovenskim institutom za kvalitetu i mjeriteljstvo (SIQ) i Njemačkim LGA Training & Consulting, kao *twinning* partnerima u projektu. U provedbu pojedinih projektnih aktivnosti uključeni su i stručnjaci Tržišnog inspektorata Republike Slovenije. Kroz tehničku pomoć Državnom inspektoratu, projekt doprinosi daljnjem jačanju postojećeg sustava nadzora nad tržištem u Republici Hrvatskoj u području sigurnosti i provjere sukladnosti tehničkih proizvoda u skladu s najboljom praksom Europske unije.

Strukturiran je u sljedeće četiri komponente:

Razvoj naprednih upravljačkih alata

Razvija se sustav upravljanja koji će na najbolji način omogućiti Državnom inspektoratu kontrolu procesa kao i njihovo praćenje i mjerenje uspješnosti. Postojeći procesi su bili analizirani i odredila su se mjerila uspješnosti izvedbe. Primjena ovog sustava će unaprijediti rad gospodarskih inspektora Državnog inspektorata i omogućiti usmjeravanje pažnje prema njegovim korisnicima, kao i osigurati održivost rezultata ostvarenih kroz ovaj projekt.

Stručno usavršavanje gospodarskih inspektora Državnog inspektorata

16 odabranih gospodarskih inspektora DI-a osposobilo se u području primjene 9 direktiva Novog pristupa i nužnog strateškog znanja.

Za potrebe obuke, devet direktiva je podijeljeno u sedam skupina:

- a) Niskonaponska oprema (LVD-2006/95/EC) i Energetska učinkovitost (96/57/EC)
- b) Osobna zaštitna oprema (89/686/EEC)
- c) Elektromagnetska kompatibilnost (EMK-2004/108/EC) i Radijska i telekomunikacijska terminalna oprema (RiTTO-1999/5/EC)
- d) Plinski uređaji (90/396/EEC)
- e) Strojevi (98/37/EC)
- f) Građevinski proizvodi (89/106/EEC)
- g) Opća sigurnost proizvoda (GPSD-2001/95/EC)

Za svaku od navedenih sedam skupina direktiva obuka je provedena u četiri koraka.

1. Osnovni seminar za gospodarske inspektore-trenere.

Osnovni seminar za odabrane gospodarske inspektore DI-a (trenere) na kojem su dobili uvid u načela određene direktive, te u principe i mjere nadzora nad tržištem, uključujući i praktične primjere inspekcijuskog nadzora.

2. Osnovni seminar za gospodarske inspektore.

Osnovni seminar kojeg su gospodarski inspektori-treneri, na temelju usvojenog znanja iz prethodnog koraka i uz asistenciju i podršku stručnjaka projektnog tima, proveli za ostale odabrane gospodarske inspektore Državnog inspektorata. Kroz seminar su ostali odabrani gospodarski inspektori dobili uvid u načela određene direktive, te u principe i mjere nadzora nad tržištem, uključujući i praktične primjere inspekcijuskog nadzora.

3. Studijsko putovanje

Studijsko putovanje u Sloveniju i/ili Njemačku za odabrane gospodarske inspektore-trenere Državnog inspektorata, nakon održanih osnovnih seminara, na kojem su naučeno teoretsko znanje upotpunili praktičnim iskustvima država članica Europske unije na području nadzora tehničkih proizvoda za odabrane direktive.

4. Napredni seminar za gospodarske inspektore-trenere

Napredni seminar za odabrane gospodarske inspektore-trenere Državnog inspektorata s naglaskom na konkretne praktične probleme inspekcijuskog nadzora u području odabranih direktiva Novog pristupa. Seminar je uključivao pripremu za inspekcijuski nadzor, sam inspekcijuski nadzor, te aktivnosti koje slijede nakon obavljenog inspekcijuskog nadzora.

Gospodarski inspektori-treneri će i nakon završetka projekta kontinuirano produbljivati stručno znanje daljnjom suradnjom sa stručnjacima iz projektnog tima. Stečeno znanje prenosit će ostalim gospodarskim inspektorima nadležnim za nadzor tehničkih proizvoda i tako pridonositi održivosti sustava Državnog inspektorata. Provedbom obuke kroz navedena četiri koraka u području odabranih direktiva Novog pristupa, Državni inspektorat je ojačao administrativne kapacitete, raspoložujući stručno osposobljenim gospodarskim inspektorima koji provode nadzor u području tehničkih proizvoda.

Novo europsko zakonodavstvo obavezuje, da između relevantnih nacionalnih i međunarodnih tijela za nadzor nad tržištem postoji suradnja i uzajamna razmjena informacija i podataka vezano za nadzor nad tržištem.

Za pokrivanje područja tehničkih proizvoda izrađen je prijedlog za reorganizaciju Odjela tehničkog zakonodavstva unutar Državnog inspektorata, koji bi obuhvatio i nove

funkcije – voditelji direktiva. Ti stručnjaci sudjelovali bi i u međunarodnim stručnim tijelima, npr. AdCo skupinama, PROSAFE.

Suradnja između Državnog inspektorata i Carinske uprave je zbog donesenih novih europskih propisa razmotrena na radionici, na kojoj su sudjelovali predstavnici Carine i inspektorata, kao i predstavnici Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Izrađen je prijedlog novog sporazuma između Carinske uprave i Državnog inspektorata, koji je predan u razmatranje zainteresiranim stranama.

Započele su i u tijeku su aktivnosti u cilju uspostave koordinacijske strukture nadzora nad tržištem, koja bi obuhvaćala različita inspeksijska tijela, koja vrše nadzor nad tržištem u Hrvatskoj.

Održana je prezentacija/seminar o sustavu RAPEX i njegovoj uporabi te izrađena procedura, koja definira odgovornosti u izvođenju te procedure. Praktična primjena RAPEX sustava bit će omogućena kada Hrvatska postane članica EU.

Sustav ICSMS je bio prezentiran inspektorima/trenerima DI tijekom dva seminara. Zbog trenutnog statusa Hrvatske u relaciji do EU za sada puni pristup ICSMS EU sustavu još nije moguć. Upravni odbor ICSMS je ipak odobrio za godinu dana pristup pojedinim obučanim inspektorima DI uporabu praznog (blank), odvojenog ICSMS sustava, koji se može upotrebljavati za potrebe obuke svih gospodarskih inspektora o njegovoj uporabi.

Na području intelektualnog vlasništva razvijana je suradnja sa tijelima zaduženim za provedbu prava intelektualnog vlasništva (MUP, MF-CU, DZIV, MP, udruge za kolektivno ostvarivanje prava i dr.). Pregovori u poglavlju 7.: Pravo intelektualnog vlasništva su se nastavili u smislu provođenja svih potrebnih aktivnosti s ciljem pravovremenog ispunjavanja mjerila, u čemu je sudjelovao i Državni inspektorat te je poglavlje 7. dana 19. 12. 2008. godine privremeno zatvoreno.

U području zaštite potrošača, Državni inspektorat je i u 2008. godini sudjelovao u pregovorima u poglavlju 28. Zaštita potrošača i zdravlja, te su ispunjenje sve obveze navedene u NPPEU za 2008. godinu.

Kroz sastanke sa njemačkim, francuskim i slovenskim stručnjacima angažiranim za provedbu projekta CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača“, kontinuirano se radi na jačanju institucionalne sposobnosti i ovlasti tijela za nadzor nad provedbom propisa kojima je regulirano područje zaštite potrošača, u cilju osiguranja višeg stupnja zaštite potrošača.

U tom smislu, razvijaju se zajednička načela za nadzor nad primjenom niza propisa kojima se štite interesi potrošača, naročito u području gospodarskih interesa potrošača te sigurnosti potrošača. Sukladno navedenom, poduzete mjere u pogledu sigurnosti proizvoda bit će proporcionalne stupnju rizika. Kako bi se taj segment zaštite potrošača osigurao, provest će se pripreme za primjenu RAPEX sustava - EU sustava za razmjenu obavijesti u pogledu proizvoda koji predstavljaju rizik za zdravlje i sigurnost potrošača.

Važno je istaknuti da su aktivnosti usmjerene i na unaprjeđenje sustava nadzora nad tržištem kako bi se uskladio s europskim zahtjevima te uspostavu zajedničke provedbene politike svih tijela nadležnih za nadzor nad tržištem, kao i razvoju suradnje između istih tijela na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Istovremeno, navedene aktivnosti se koordiniraju sa srodnim aktivnostima koje se provode kroz projekt Phare 2005 „Sustav nadzora nad tržištem u području tehničkih proizvoda“, kako bi se izbjegla eventualna preklapanja.

U okviru projekta CARDS 2002 „Jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača“ koji je završio u veljači 2007. godine, a čiji je Državni inspektorat bio jedan od korisnika, započela je izrada Centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača (CISZP) koji povezuje Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Državni inspektorat i Savjetovništva za zaštitu potrošača. Navedenim povezivanjem nositelja politike zaštite potrošača u Centralni informacijski sustav zaštite potrošača osigurava se brži protok informacija o učestalim kršenjima prava potrošača što omogućava pravovremeno poduzimanje mjera nadležnih inspekcija u zaštiti prava potrošača.

Daljnji razvoj i implementacija navedenog sustava, kao i obuka djelatnika Državnog inspektorata za korištenje CISZP-a završena je tijekom projekta CARDS 2004 „Daljnje jačanje kapaciteta u području zaštite potrošača“. Tijekom provedbe navedenog projekta planirano je kontinuirano unaprjeđivanje CISZP sustava, kako bi što bolje zadovoljavao potrebe potrošača i navedenih nositelja politike zaštite potrošača uključenih u sustav, Isto tako, predviđeno je da ovaj sustav u budućnosti bude informatička potpora sustavu RAPEX koji je u primjeni u državama članicama Europske unije.

CISZP aplikacija je dostupna potrošačima od 17. ožujka 2008. godine na web stranicama Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Državnog inspektorata, putem koje se prijave i upiti potrošača, prema tipu zahtjeva, direktno prosljeđuju u nadležne institucije.

CISZP sustavom je omogućen viši stupanj suradnje između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, kao nositelja zakonodavnih aktivnosti u području zaštite potrošača, Državnog inspektorata, kao nadležnog provedbenog tijela i Savjetovništva za zaštitu potrošača, osnovanih od strane udruga za zaštitu potrošača.

Ovaj sustav je značajan, između ostalog, i zato što se analizom podnesenih prijava, može doći do spoznaje o karakterističnim pojavama na tržištu na koje treba reagirati i usmjeriti pozornost gospodarskih inspektora. Isto tako, uvidom u odgovore Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Savjetovništva za zaštitu potrošača, postiže se jednoobraznost postupanja svih inspektora na području Republike Hrvatske.

Koristi od sustava za individualne potrošače su elektronička dostupnost informacija o njihovim pravima i zakonodavnom okviru kojim je regulirano područje zaštite potrošača, mogućnost podnošenja online prijave, te uvid u odgovore putem zaprimljenog tajnog PIN-a.

6. ANALIZA REZULTATA RADA

Na poslovima inspeksijskih nadzora iz djelokruga rada Državnog inspektorata radili su inspektori koji su prema Zakonu o Državnom inspektoratu navedeni kao inspektori rada, gospodarski inspektori, elektroenergetski inspektori, inspektori posuda pod tlakom i rudarski inspektori.

Inspektori Državnog inspektorata su tijekom 2008. godine obavili ukupno 182.929 inspeksijskih nadzora u kojima su utvrdili 51.213 povreda propisa.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima, inspektori Državnog inspektorata su podnijeli 24.464 optužnih prijedloga prekršajnim sudovima, te 216 kaznenih prijavi zbog sumnji u počinjenja kaznenih djela, naplatili 6.336 kazni na licu mjesta u ukupnom iznosu od 7.816.500,98 kn, donijeli 250 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 1.563.028,00 kn, te predložili oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi pribavljene prekršajem u iznosu od 41.194.485,00 kn.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima inspektori Državnog inspektorata poduzeli su sljedeće mjere:

- 6.653 rješenja o zabrani rada;
- 5.448 o otklanjanju različitih nedostataka;
- 617 rješenja o zabrani prometa robe u ukupnom iznosu od 34.598.552,00 kn
- 38 rješenja o vraćanju iznosa u ukupnom iznosu od 12.776.460,00 kn
- 452 rješenja o uplati boravišne pristojbe u iznosu od 6.623.503,00 kn

Prema načinu izvršenja rješenja:

- 1.815 rješenje je izvršeno pečaćenjem objekta, dijela objekta, uređaja i opreme
- 132 zaključka kojima su zbog neizvršenja rješenja naplaćene novčane kazne u iznosu od 1.255.000,00 kuna
- 132 zaključka poslana su na ovrhu putem porezne uprave, te je po ovrsi naplaćeno 1.620.093,00 kn
- u 218 slučajeva umjesto zabrane rada pečaćenjem poslovnog prostora temeljem dostavljenog dokaza o uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna na propisani račun državnog proračuna uplaćeno je 6.540.000,00 kuna.

U nastavku izvješća daje se pregled obavljenih poslova sukladno djelokrugu rada Državnog inspektorata.

7. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU RADA I ZAŠTITE NA RADU

7.1. Inspektori rada

Inspektori rada Državnog inspektorata nadziru primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavaca i radnika, a posebice primjenu propisa koji se odnose na obvezu poslodavca da radnike u propisanim rokovima prijavljuje nadležnim tijelima mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, radno vrijeme, plaće, zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica, porodilja, invalida, stranaca i dr., uvjete rada, zaštitu radnika, sigurnost i zaštita zdravlja radnika, te osobito zaštitu zdravlja malodobnika, žena i invalida.

U području radnih odnosa inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni radni odnosi između radnika i poslodavaca, no obavljaju inspekcijske poslove i u drugim upravnim područjima, kada je to određeno posebnim zakonom, ali valja naglasiti da sukladno odredbama čl. 221. st. 1. Zakona o radu («Narodne novine» broj 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 142/03, 30/04, 137/04-pročišćeni tekst i 68/05 ZR-a) ne nadziru provedbu propisa kojima se uređuju radni odnosi između radnika i poslodavaca, kada je posebnim propisima određeno da te poslove obavljaju neke druge inspekcijske službe.

Tako, nadzor nad provedbom Zakona o državnim službenicima («Narodne novine» br. 92/05, 142/06, 77/07, 107/07 i 27/08) te drugih zakona i propisa koji se primjenjuju na službenike, te njihova prava iz državne službe provodi upravna inspekcija središnjeg tijela državne uprave nadležna za službeničke odnose. Slično je i sa propisima, kojima se uređuju radni odnosi u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama, te učeničkim domovima i drugim pravnim osobama, koje obavljaju odgojno-obrazovnu djelatnost, te visokim učilištima nadzor kojih, obavlja prosvjetna inspekcija sukladno odredbama Zakona o

prosvjetnoj inspekciji («Narodne novine» broj 50/95, i 73/97) te Zakona o prosvjetnoj inspekciji („Narodne novine broj 5/81, 39/87, i 26/93).

Odredbama Zakona o zračnom prometu ("Narodne novine" br. 132/98, 178/04 i 46/07) utvrđeno je da inspekcijski nadzor nad provedbom odredaba toga Zakona obavljaju zrakoplovni inspektori (ili druge stručne osobe) Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Slične odredbe sadrže i neki drugi propisi.

Inspektori rada u području radnih odnosa su tijekom 2008. godine, sukladno Programu Vlade Republike Hrvatske, nadzirući provedbu propisa iz svoje nadležnosti, posebno pojačane aktivnosti usmjerili na nadzor provedbe propisa o radnim odnosima kojima se uređuju: obveze poslodavaca da radnike u propisanim rokovima prijave nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja; zapošljavanje i rad malodobnika, žena, trudnica i invalida (uključivo i prekovremeni i noćni rad); korištenje prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor; obveze poslodavaca o uručanju radnicima obračuna iz kojih je vidljivo kako su utvrđeni iznosi plaća, naknada i otpremnina, odnosno ako ih na dan dospelosti ne isplati ili ne isplati u cijelosti o uručanju obračuna tih iznosa koje je bio dužan isplatiti; neisplate minimalne plaće u visini utvrđenoj Zakonom o minimalnoj plaći („Narodne novine“ br. 67/08, nastavno: ZMP), evidencije o radnicima i o plaćama; zapošljavanje i rad stranaca; davanje prednosti pri zapošljavanju nezaposlenim razvojačenim hrvatskim braniteljima i drugim osobama iz čl. 35. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine" br. 174/04, 92/05, 2/07 i 107/07, nastavno: Zakon), kako bi otkrivanjem nezakonitosti i poduzimanjem propisanih mjera utjecali na provedbu tih propisa i realiziranje Programa Vlade, koji se odnosi na cjelovito ostvarivanje radnih i socijalnih prava građana. U tom cilju redovita je suradnja i sa udrugama radnika i udrugama poslodavaca.

U području zaštite na radu inspektori rada nadziru provedbu propisa kojima su uređeni sigurnost i zaštita zdravlja radnika na radu kod poslodavaca, te osoba koje nisu u radnom odnosu s poslodavcem, odnosno osoba koje se nalaze na stručnom osposobljavanju, učenika i studenata na praktičnoj obuci, osoba koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere obavljaju naređene poslove, osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom, kao i poslovnih suradnika, djelatnika tijela državne uprave, korisnika usluga i drugih osoba koje dolaze u prostorije i prostore poslodavaca.

Zakonom o zaštiti na radu („Narodne novine“ br. 59/96, 94/96, 114/03, 100/04, 86/08 i 116/08) izuzete su iz nadležnosti inspektora rada za zaštitu na radu osobe na radu i druge osobe u oružanim snagama, redarstvenim službama i kućne pomoćnice. Isto tako, odredbama posebnih zakona utvrđena je nadležnost drugih tijela državne uprave za nadzor provedbe propisa kojima se štiti sigurnost i zdravlje osoba na radu i drugih osoba na plovnim objektima, u javnom prijevozu, osobama koje u djelatnosti rudarstva obavljaju poslove istraživanja i eksploatiranja mineralnih sirovina, te osobama koje obavljaju poslove vatrogastva, razminiranja i privatne zaštite ljudi i imovine.

Inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2008. godine sukladno odredbama ZDI-a, Zakona o zaštiti na radu, Zakona o prostornom uređenju i gradnji i drugim propisima, težište aktivnosti usmjerili na inspekcijske nadzore nad provedbom propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika:

- kod poslodavaca kod kojih su se događale smrtne, teške i skupne ozljede na radu i profesionalne bolesti,
- pri projektiranju i izgradnji građevina namijenjenih za rad,

- kod poslodavaca koji su učestalo imali štetne događaje s lakšim posljedicama,
- kod poslodavaca na privremenim radilištima u djelatnosti graditeljstva, šumarstva i brodogradnje,
- kod poslodavaca u rizičnim djelatnostima (poljoprivreda, skladištenje, prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita, opskrba električnom energijom i dr.).

7.2. Ustrojstvo

Sukladno odredbama čl. 4., 10., 11., 15., 16. i 17. ZDI-a te odredbama čl. 20., 21., 22., 27., 28., 29. i 30. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata («Narodne novine broj 66/05, 42/06, 127/07) nadzor provedbe propisa kojima se uređuju odnosi između poslodavca i radnika (radni odnosi i zaštita na radu) obavljaju inspektori rada i viši inspektori rada u područnim jedinicama Državnog inspektorata te ispostavama područnih jedinica, a Služba nadzora u području rada i zaštite na radu sa središnjim Odjelom radnih odnosa i Odjelom zaštite na radu prati provedbu propisa i sudjeluje u izradi propisa čiju provedbu nadzire, poduzima mjere za pravodobno, učinkovito i stručno obavljanje nadzora i poduzimanje propisanih mjera, priprema Program rada i izvješće o radu, izrađuje i predlaže naputke za rad inspektora za provođenje nadzora i daje stručna mišljenja o primjeni propisa iz svog djelokruga, surađuje s drugim tijelima državne uprave, udrugama radnika i poslodavaca, te međunarodnim institucijama, izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja po žalbama koje sukladno odredbama čl. 11. st. 4. ZDI-a rješava Povjerenstvo za žalbe, izrađuje prijedloge odgovora na tužbu protiv rješenja Povjerenstva za žalbe u području radnih odnosa i zaštite na radu, nadzire stručnost i profesionalnost u radu inspektora, unapređuje metodologiju rada i sl.

Pregled državnih službenika – inspektora rada

Na području jačanja administrativnih kapaciteta inspektora rada Državni inspektorat djelovao je na način da su se tijekom 2008. godine za svako upražnjeno radno mjesto provodile aktivnosti za popunu istih. Izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata („Narodne novine“ br. 127/07) koja je stupila na snagu 20. prosinca 2007. godine i novim Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata koji je stupio na snagu 29. veljače 2008. godine, stvorene su pretpostavke za dodatno povećanje broja izvršitelja (inspektora rada) te su u 2008. godini osigurana financijska sredstva za dodatno povećanje inspektora rada za 53 nova izvršitelja od čega u području radnih odnosa 27, a u području zaštite na radu 26 inspektora. Po provedena dva javna natječaja u 2008. godini primljena su 24 inspektora rada, od čega 10 za područje radnih odnosa, a 14 za područje zaštite na radu, te 22 stručna suradnika i vježbenika koji se pripremaju za obavljanje poslova inspektora rada.

Na dan 31. prosinca 2008. godine, sukladno Pravilniku o unutarnjem redu Državnog inspektorata raspoređeno je na poslove inspektora rada 270 službenika. Odredbama ZDI-a, koji je stupio na snagu 19. listopada 2008. godine, broj inspektora rada i viših inspektora rada u Državnom inspektoratu određuje se ovisno o broju radnika u djelatnostima koje nadzire inspektor rada, u pravilu jedan na 4.000 do 5.000 radnika. Prema objavljenim podacima Državnog zavoda za statistiku za 2007. godinu, u Republici Hrvatskoj bilo je ukupno 1.516.909 prosječno zaposlenih radnika. Od ukupno zaposlenih u RH, inspektori rada u području radnih odnosa nadziru provedbu propisa u djelatnostima koje zapošljavaju oko 1.300.000 radnika, a u području zaštite na radu u djelatnostima koje zapošljavaju oko 1.490.000 radnika.

Kako je Pravilnikom o unutarnjem redu i Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Državnog inspektorata predviđeno ukupno 307 službenika na poslovima inspektora rada, a s danom 31.

prosinca 2008. godine popunjeno 270, to će se tijekom 2009. godine nastaviti aktivnosti za popunu svih upražnjenih radnih mjesta.

7.3. Djelovanje inspektora rada u područnim jedinicama državnog inspektorata

7.3.1. Analiza rezultata rada inspektora rada - prvostupanjski postupak

Inspektori rada Državnog inspektorata obavili su tijekom 2008. godine 27.727 inspeksijska nadzora (13.091 nadzora iz područja radnih odnosa i 14.636 nadzora u području zaštite na radu). Pregled važnijih podataka o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama inspektora rada iskazan je u tablicama koje su u privitku izvješća.

U području radnih odnosa otkriveno je i procesuirano 14.593 prekršaja. Otkrivenost velikog broja prekršaja rezultat je pojačanog angažiranja inspektora rada, dobre suradnje svih inspektora u sastavu Državnog inspektorata, ali i nekih drugih tijela nadzora, prije svega MUP-a.

Tijekom godine otkriveno je 2.215 nezakonito (ilegalno) zaposlenih, od čega je 880 stranaca koji su u Republici Hrvatskoj radili suprotno odredbama Zakona o strancima („Narodne novine“ br. 79/07, nastavno: ZS).

Sukladno planu kratkoročnih i dugoročnih mjera za suzbijanje sive ekonomije Vlade RH, donesen je i novi Zakon o Državnom inspektoratu koji je stupio na snagu 19. listopada 2008. godine koji je među inim inspektorima rada uz dotadašnju mjeru zabrane obavljanja djelatnosti (ako poslodavac radnika nije prijavio na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada ili na odgovarajuće vrijeme) utvrdio i novu ovlast - privremene zabrane obavljanja djelatnosti poslodavcima dok ne otklone nedostatke u poslovanju, a najkraće u trajanju od 30 dana, ako se u provedbi inspeksijskoga nadzora utvrde nezakonitosti da poslodavac nije s radnikom sklopio ugovor o radu ili mu nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu prije početka rada. Odredbama istog zakona utvrđeno je da se mjera zabrane obavljanja djelatnosti neće izvršiti ako poslodavac izvrši tzv. „otkup“ i plati odgovarajući iznos (te otkloni nedostatke u poslovanju), u roku od dva dana u iznosu od 30.000,00 kn u korist državnog proračuna za svakog radnika koji je nezakonito radio. Iste ovlasti inspektorima rada u pogledu privremene zabrane obavljanja djelatnosti (rad radnika – stranca bez radne ili poslovne dozvole, odnosno potvrde policijske uprave o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole) utvrđuje i ZS koji je u primjeni od 1. siječnja 2008. godine.

Tijekom 2008 godine uz nadzor provedbe drugih propisa i poduzimanja propisanih mjera, inspektori rada su među inim privremeno zabranili obavljanje djelatnosti u trajanju od 30 dana kod 452 poslodavca kod kojih su zatekli 456 radnika-stranca koji su nezakonito radili (253 nije imalo radnu dozvolu, 52 nije imalo poslovnu dozvolu, a za 151 radnika-stranca poslodavac nije ishodio potvrdu policijske uprave o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole), 300 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko osiguranje, 309 radnika koji nisu bili zakonito prijavljeni na obvezno zdravstveno osiguranje, 114 radnika koji nisu zakonito prijavljeni na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje (s prvim danom početka rada ili nisu bili prijavljeni na odgovarajuće radno vrijeme), 52 radnika koji su nezakonito radili jer prije početka rada poslodavac sa istima nije sklopio ugovor o radu ili im nije uručio pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu. Zbog činjenice da su se poslodavci odlučili na tzv. „otkup“ (umjesto zabrane rada pečaćenjem poslovnog prostora dostavili dokaz o uplati novčanog iznosa) tijekom 2008. godine a sukladno odredbama Zakona o strancima i ZDI-a po tom osnovu na propisani račun državnog proračuna uplaćeno je 3.270.000,00 kuna.

Ocjenjujemo da ove mjere daju očekivane pozitivne rezultate, jer je od njihove primjene smanjen broj otkrivenih nezakonito zaposlenih radnika. Ova mjera bi vjerojatno bila još učinkovitija da je u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrđena obveza

prijave radnika tim tijelima s prvim danom početka rada, umjesto u roku od 15 dana od početka zaposlenja (što se u praksi često zlorabi) i da su u propisima o radnim odnosima odredbe o zapošljavanju još preciznije uređene.

Poduzimajući ostale propisane mjere po obavljenim inspekcijskim nadzorima tijekom godine doneseno je 967 rješenja – zaključaka, te je protiv poslodavaca fizičkih i pravnih osoba nadležnim prekršajnim sudovima podneseno 5.737 optužnih prijedloga, zbog sumnje u počinjenje 14.593 prekršaja., a većina otkrivenih i procesuiranih prekršaja se odnosila na:

- nezakoniti prekovremeni rad, rad u preraspodijeljenom punom radnom vremenu i rad noću,
- zapošljavanje radnika bez sklapanja ugovora o radu prije početka rada, odnosno uručjenja pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, neprijavlivanje radnika na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje, neuručenje radniku primjerka prijave na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje u propisanom roku, te nezakonito zapošljavanje i rad stranaca,
- sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme protivno propisima te sklapanje ugovora o radu koji ne sadrže propisane podatke,
- uskratu pripadajućih prava na dnevni, tjedni i godišnji odmor,
- neuručivanje radnicima odgovarajućih obračuna plaća, naknada plaća ili otpremnine odnosno obračuna tih dugovanja kada ista do dana dospijeca nisu isplaćena ili nisu isplaćena u cijelosti,
- nevođenje propisanih evidencija s područja rada i slično.
- Od 967 donesena rješenja - zaključka, većina ih se odnosila na:
- zabranu obavljanja djelatnosti,
- zabranu rada strancima bez radne dozvole,
- zabranu prekovremenog rada malodobnicima,
- zabranu noćnog rada žena u industriji kada je ocijenjeno da isti nije bio prijeko potreban, odnosno da nije postojala viša sila ili opasnost od kvara na sirovinama,
- zabranu noćnog rada malodobnika i slično.

U 2008. godini je protiv poslodavaca i odgovornih osoba poslodavaca podneseno 36 kaznenih prijava zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo povrede prava na rad i drugih prava iz rada (odredbe članka 114. Kaznenog zakona).

Inspektori rada za radne odnose su tijekom 2008. sukladno odredbama čl. 32. st. 1. ZDI-a, uputili 3.470 različitih obavijest drugim nadležnim tijelima zbog toga što su tijekom nadzora iz svoje nadležnosti došli do saznanja o možebitnim nepravilnostima iz nadležnosti tih tijela (primjerice, obavijesti Ministarstvu financija o sumnjama u nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i uplatu poreza, prireza i doprinosa; isplatu plaća dijelom uz plaćanje poreza, prireza i doprinosa, a dijelom bez plaćanja istih - isplatom „na ruke“; neplaćanje propisanih povećanja plaće za prekovremeni rad, za rad u dane blagdana te neradne dane; zatim centrima za socijalnu skrb, Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Pravobranitelju za djecu, Prosvjetnoj inspekcija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, MUP-u ...);

Inspektori rada u području zaštite na radu su tijekom 2008. godine obavili:

- 9733 (2007. g.: 6891) nadzora kod poslodavaca na mjestima rada

- 1192 nadzora nad glavnim projektima građevina namijenjenih za rad
- 651 nadzora nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad,

odnosno ukupno 11 576 (2007. g.: 12 876) inspekcijskih poslova, u kojima je sadržano ukupno 14 636 inspekcijska nadzora (2007. g.: 15 822).

Od ukupnog broja inspekcijskih nadzora na mjestima rada, 1 495 (2007. g.: 1 307) inspekcijskih nadzora obavljeno je povodom smrtnih, teških i skupnih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti. U svim tim teškim slučajevima:

- 38 osoba je smrtno stradalo (2007. g.: 41), od kojih ni jedna osoba nije bila malodobna ni žena
- 1 493 osoba je teško ozlijeđeno (2007. g.: 1 300), od čega je
- 3 malodobna radnika
- 225 radnica
- 1 učenik koji je ujedno bio malodoban
- 13 radnica i 19 radnika je oboljelo od profesionalne bolesti.

Broj obavljenih nadzora na mjestima rada na privremenim radilištima u djelatnosti graditeljstva, brodogradnje i šumarstva, a koji nisu obavljani povodom ozljede na radu, iznosio je 1 998 (2007. g.: 1 279).

Inspektori su obavljali i druge poslove, kao što su aktivna dežurstva radi mogućih dojava ozljeda na radu, sudjelovanje na raspravama povodom podnesenih prijavi kod nadležnih sudova, sudjelovanje na sjednicama odbora za zaštitu na radu, sastanci, stručna savjetovanja i sl. Obavljeno je 1 133 stručnih poslova, a koji se ne evidentiraju kao inspekcijski nadzori.

Ukupan zbroj svih obavljenih poslova u 2008. godini iznosio je 16 323 (2007. g.: 17 298).

Ovo smanjenje broja obavljenih poslova uzrokovano je prestrukturiranjem u vrsti inspekcijskih nadzora, odnosno tijekom 2008. godine značajno je smanjen broj inspekcijskih nadzora nad glavnim projektima i nad novoizgrađenim građevinama, pa su inspektori više angažirani na inspekcijskim nadzorima na mjestima rada na privremenim radilištima i u rizičnim djelatnostima koji su složeniji i za koje je potrebno više vremena.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim nadzorima, inspektori rada za zaštitu na radu su tijekom 2008. g. godine, sukladno odredbama ZDI-a i Zakona o zaštiti na radu poduzeli sljedeće inspekcijske mjere:

- donijeli 2 796 rješenja (2007. g.: 2 116) o otklanjanju 5 471 različitog nedostatka na mjestima rada
- donijeli 1 860 rješenja (2007. g.: 1 841) o 2 616 zabrana na mjestima rada
- od ukupnog broja rješenja na mjestima rada, 1 491 (2007. g.: 986) je doneseno na privremenim radilištima u svezi 2 498 povreda propisa
- donijeli 4 rješenja o odbijanju izdavanja potvrde na glavni projekt,
- potvrdili usklađenost 1 192 glavnog projekta sa propisima u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu

- u 651 nadzora nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad utvrdili su 1 113 nedostataka o čemu su date primjedbe na izdavanje uporabnih dozvola
- donijeli 97 zaključaka o dozvoli izvršenja, nakon obavljenih kontrolnih nadzora izvršenja rješenja inspektora rada
- naplatili 153 novčanih kazni radnicima i neposrednim rukovodiocima na mjestu izvršenja prekršaja
- podnijeli 2 687 (2007. g.: 1 913) zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka zbog 5 588 počinjenih prekršaja
- podnijeli 75 kaznenih prijava protiv 106 osoba.

Tijekom 2008. godine zaprimljeno 5.870 odluka od nadležnih prekršajnih sudova iz područja radnih odnosa (od kojih se značajan dio odnosi na optužne prijedloge koji su podneseni tijekom 2007. godine), ali zabrinjava podatak da je u 5.870 odluka – rješenja prekršajnih sudova zaprimljenih u 2008. godini po ranije pokrenutim postupcima inspektora rada za radne odnose kojima se odlučivalo o 13.689 prekršaja, čak u odnosu na 4.186 prekršaja uslijedilo obustavljanje postupka zbog nastupanja zastare.

Slična je situacija i u području zaštite na radu. Tako je tijekom 2008. godine dostavljeno 1.071 odluka prekršajnih sudova o 2.124 sumnji u počinjenje prekršaja iz područja zaštite na radu, od čega se 948 odnosi na zastare.

Tijekom 2008. godine za područje radnih odnosa i zaštite na radu dostavljeno je 37 odluka za kaznena djela, od čega se 6 odnosi na zastare. Izrečeno je 7 kazni počiniteljima kaznenih djela.

Ocjenjujemo da odluke sudova nisu brze (veliki broj prekršajnih postupaka zastarijeva), sankcije najčešće nisu primjerene težini tih prekršaja, tako da se od značajnog broja otkrivenih i procesuiranih prekršaja u području radnih odnosa i zaštite na radu ne vide efekti ili isti nisu razmjerni spomenutim aktivnostima i rezultatima inspektora rada.

Stoga predlažemo efikasnije djelovanje pravosuđa, kako u postupcima po tužbama radnika - sindikata radi zaštite pojedinačnih prava radnika, tako i po optužnim prijedlozima odnosno kaznenim prijavama inspektora Državnog inspektorata u slučajevima kršenja sankcioniranih odredbi propisa uz prioritetno rješavanje takvih predmeta, izricanje kazni primjerenih težini prekršaja, predlaganje prekršajnim sudovima vođenja žurnog postupka kad su za to ispunjene zakonske pretpostavke.

7.4. Djelovanje središnjih Odjela-drugostupanjski postupak

a) Odjel radnih odnosa

Protiv prvostupanjskih rješenja – zaključaka podneseno je ukupno 59 žalbi, od kojih su 53 odbijene kao neutemeljene.

Tijekom 2008. godine protiv rješenja Povjerenstva za žalbe koja su se odnosila na postupke inspektora rada za radne odnose pokrenuto je 19 upravnih sporova, te u isto vrijeme zaprimljeno 7 presuda Upravnog suda Republike Hrvatske, od čega je u svih 7 presuda tužba odbijena.

b) Odjel zaštite na radu

U 2008. g. ukupno je uloženo 24 žalbe na prvostupanjska rješenja inspektora rada u područnim jedinicama, od kojih je 16 odbijeno kao neutemeljeno.

U tijeku 2008. godine nije pokrenut niti jedan upravni spor protiv rješenja Povjerenstva za žalbe, a dostavljene su tri presude Upravnog suda kojima su odbijene tužbe.

Ostali poslovi

Pored navedenih poslova Služba nadzora u području rada i zaštite na radu (Odjel radnih odnosa i Odjel zaštite na radu) je tijekom godine pripremila i održala stručne sastanke sa inspektorima rada na kojima su razmatrana pitanja nadzora provedbe propisa o radnim odnosima i zaštiti na radu, obavila kontrolno-instruktivne nadzore kod 14 inspektora rada u područnim jedinicama, pripremala naputke za rad svim inspektorima rada o nadzoru provedbe propisa o radnim odnosima i zaštite na radu, pružala stručnu pomoć inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih službenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti, profesionalnost i postizanja boljih rezultata rada svih inspektora prvog stupnja, obavljala uvide u inspeksijske akte inspektora rada iz područnih jedinica u svezi obavljenih nadzora povodom smrtnih i skupnih ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te praćenje poduzetih mjera i pravilnosti postupaka, pripremala različita pojedinačna izvješća, redovita dvomjesečna izvješća i godišnje izvješće o radu, pripremila više izvješća Vladi Republike Hrvatske i njenim uredima, tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima, pučkom pravobranitelju, pravobraniteljici za djecu, pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, sindikatima, poslodavcima, nevladinim udrugama i slično, sudjelovala pri izradi nacрта više zakona i drugih propisa, odnosno davala mišljenja o nacrtima prijedloga tih zakona. Pripremljen je veći broj dopisa i odgovora na podneske radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, udruga poslodavaca, te nekih pravnih osoba s javnim ovlastima, a u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava iz radnih odnosa. Obavljani su nadzori nad glavnim projektima građevina namijenjenih za rad (88 glavnih projekata, te nadzori nad novoizgrađenim građevinama namijenjenim za rad kroz sudjelovanje u tehničkim pregledima (65 građevina). Sudjelovalo se postupku donošenja rješenja za ustanove i trgovačka društva o ovlaštenju za ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima i radnog okoliša te za obavljanje drugih stručnih poslova iz zaštite na radu, koje donosi ministar nadležan za rad (u smislu obavljanja inspeksijskog nadzora kod ovlaštenih trgovačkih društava i davanja mišljenja Ministarstvu gospodarstva rada i poduzetništva). Sudjelovalo se u postupku donošenja rješenja o oslobađanju od obveze zapošljavanja stručnjaka za zaštitu na radu odnosno ustrojavanja službe zaštite na radu koje donosi ministar nadležan za rad (u smislu davanja mišljenja nadležnom ministarstvu na temelju izrađenih procjena opasnosti). Sudjelovalo se i u radu komisije za polaganje stručnog ispita stručnjaka za zaštitu na radu pri Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva, osnovane od strane ministra, sukladno odredbama pravilnika o polaganju stručnog ispita stručnjaka zaštite na radu, kao i u radu radne skupine, imenovane od strane ministra, za izradu propisa na temelju Zakona o zaštiti na radu, te se sudjelovalo u radu Odbora zaštite na radu, Radničkih vijeća i stručnih skupina u pojedinim tvrtkama po pitanjima unapređenja stanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika (Hrvatska elektroprivreda, Hrvatske autoceste, ...) i pojedinih tehničkih odbora Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo.

7.5. Značajne pojave u obavljanju inspeksijskih nadzora

7.5.1. Područje radnih odnosa

Aktivnosti inspektora rada za radne odnose prvenstveno se odnose na pravodobno obavljanje nadzora po podnescima po kojima inspektori imaju obvezu u propisima točno određenim rokovima donijeti rješenje (primjerice, donošenje rješenja po zahtjevu za preraspodjelu radnog vremena, rješavanje o zahtjevu zakonskog zastupnika za sudjelovanjem (uz naplatu) osobe mlađe od 15 godina u snimanju filmova, pripremanju i izvođenju umjetničkih, scenskih ili drugih sličnih djela, donošenje rješenja o zahtjevu za ostvarivanjem

prednosti pri zapošljavanju hrvatskih branitelja i drugih osoba iz čl. 35. Zakona, zatim nadzori po podnescima radnika, radničkih vijeća, sindikata, poslodavaca, inspeksijskih službi i drugih tijela državne uprave, odnosno drugih pravnih i fizičkih osoba (po kojima su inspektori sukladno odredbama čl. 222. ZR-a i čl. 33. ZDI-a, dužni obaviti nadzor te o poduzetim radnjama i mjerama pismeno obavijestiti podnositelja). Poslije obavljanja tih nadzora daljnje prioritetne aktivnosti inspektora usmjeravaju se na ciljne nadzore provedbe propisa koji se odnose na zakonitost zapošljavanja i prijavljivanja radnika nadležnim tijelima mirovinskoga i zdravstvenoga osiguranja (uključivo i zakonitost rada stranaca i zapošljavanja malodobnika), na prekovremeni i noćni rad, na odmor (dnevni, tjedni i godišnji) na propisane evidencije o radnicima i o plaćama, na izvršenje obveze poslodavca o uručanju radnicima obračuna plaća, isplatu minimalne plaće, naknada plaća, otpremnina i slično.

Nezakonito zapošljavanje prisutno je u skoro svim djelatnostima, posebno u graditeljstvu, brodogradnji, trgovini, ugostiteljstvu, turizmu, poljoprivredi, šumarstvu, pekarstvu..., a najčešće je izraženo kao:

- zapošljavanje radnika bez prethodnog sklapanja ugovora o radu u pisanom obliku, odnosno bez prethodnog uručjenja radniku pisane potvrde o sklopljenom ugovoru, kada taj ugovor nije sklopljen u pisanom obliku, ili zapošljavanje radnika na način da oni za poslodavca nesamostalno rade obavljajući poslove koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca imaju obilježja posla za koji se zasniva radni odnos, no taj posao se prikriva sklapanjem raznih oblika "simuliranih (prividnih) ugovora" (ugovor o djelu, ugovor o savjetodavnoj suradnji i sl.), umjesto temeljem ugovora o radu, no i u jednom i u drugom slučaju bez prijavljivanja tih radnika nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja, odnosno bez uručjenja radniku prijave na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje u propisanom roku,
- zapošljavanje ili rad stranaca u Republici Hrvatskoj protivno zakonu ili bez prijave nadležnim tijelima mirovinskoga ili zdravstvenoga osiguranja, kada je to obvezno,

Pored nezakonitosti koje su u svezi sa radom stranaca i prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje i nadalje, najozbiljniji problemi radnika vezani su za nezakoniti obračun i isplatu plaća, uključivo i prava na povećanu plaću za prekovremeni rad, rad nedjeljom, blagdanom, neradnim danom, povremene isplate dijela plaća uz plaćanje propisanih poreza, prireza i doprinosa, a dijela «na ruke» bez uplate propisanih obveza.

Naime, odredbama čl. 21. st. 1. Zakona o doprinosima („Narodne novine“ br. 84/08) kao i odredbama čl. 14. st. 1. t. 1. i čl. 14. st. 3. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ br. 177/04 i 73/08) i čl. 9. st. 2. Pravilnika o doprinosima („Narodne novine“ br. 2/09) utvrđeno što se smatra plaćom (iz istih slijedi da je plaća novčani i svaki drugi primitak ... koji je s osnove radnog odnosa ... u određenom mjesecu poslodavac ... isplatio ili bio dužan isplatiti radniku na temelju ugovora o radu, pravilnika o radu ili kolektivnog ugovora, odnosno temeljem propisa kojim se uređuje pitanje minimalne plaće ili drugog propisa, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza i prireza, poreza na dohodak i iznosa koji se isplaćuje radniku s te osnove) te da je prema odredbi čl. 32. Zakona o doprinosima obveznik obračunavanja doprinosa pri obračunu i isplati plaće, odnosno za slučaj da ne isplati ili ne isplati u cijelosti plaću za prethodni mjesec u mjesecu u kojem je dospjela isplata plaće, dužan obračunati doprinose prema iznosu dospjele, a neisplaćene plaće do zadnjeg dana mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće.

Nadzor provedbe spomenutih odredbi u nadležnosti je Ministarstva financija, tj. Porezne uprave i Financijske policije, skladno odredbama čl. 2. i 3. Zakona o poreznoj upravi

(„Narodne novine“ br. 67/01, 94/01 i 177/04) i čl. 5. Zakona o financijskoj policiji („Narodne novine“ br. 177/04). Obavljajući nadzore iz svoje nadležnosti inspektori rada o svojim saznanjima i sumnjama u zakonitost financijskog poslovanja poslodavaca redovito obavještavaju navedeno tijelo nadzora.

Vezano za ostvarivanje pojedinačnih prava radnika podsjećamo i na odredbu čl. 133. Zakona o radu kojom je propisana sudska zaštita prava iz radnog odnosa – radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa od poslodavca može zahtijevati ostvarenje tog prava u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava. Ako poslodavac ne udovolji zahtjevu radnika u roku od 15 dana od dana dostave zahtjeva, radnik može u daljnjem roku od 15 dana zahtijevati zaštitu povrijeđenog mu prava pred nadležnim sudom. Zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno nije podnio zahtjev poslodavcu. No propust radnika da zahtjeva naknadu štete ili drugo novčano potraživanje iz radnog odnosa, u navedenim rokovima ne može imati za posljedicu gubitak prava na ta potraživanja.

7.5.2. Područje zaštite na radu

U području zaštite na radu je tijekom 2008. g. došla do izražaja primjena Zakona o prostornom uređenju i gradnji, te je bitno smanjen angažman inspektora u postupcima izdavanja građevinske dozvole i uporabne dozvole.

Zahvaljujući tome značajno je povećan broj inspekcijskih nadzora na privremenim radilištima. Obzirom na stanje primjene propisa o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu u gospodarstvu i velikog broja štetnih događaja s teškim posljedicama, potrebno je ostvariti daljnje povećanje broja nadzora na mjestima rada, a naročito na privremenim radilištima.

8. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU PROMETA ROBE I USLUGA

8.1. Gospodarski inspektori

Sukladno utvrđenom djelokrugu rada gospodarski inspektori Državnog inspektorata obavljaju poslove koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa kojima se uređuje:

- obavljanje djelatnosti trgovine i pružanje usluga, provode nadzor nad drugim djelatnostima koje fizičke i pravne osobe obavljaju sukladno Zakonu o obrtu, ako posebnim zakonom nije određena nadležnost drugog tijela,
- cijene proizvoda i usluga, naknade, pristojbe, pretplate i druge slične naknade koje se zaračunavaju po propisu, stavljanje na tržište roba iz robnih zaliha, obavljanje ugostiteljske djelatnosti i pružanje usluga u turizmu, prijava i odjava turista te obračun, naplata i uplata boravišne pristojbe,
- zaštita potrošača, tehnički zahtjevi za proizvode, postupci ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, zahtjevi za opću sigurnost proizvoda, isprave o sukladnosti, isprave koje moraju imati proizvodi, obavijest o proizvodu (deklaracija), označavanje, reklamiranje, prezentiranje, obilježavanje i pakiranje proizvoda te kontrola kakvoće proizvoda, valjanost žigova i isprava o ispravnosti mjerila te ispunjenja mjeriteljskih zahtjeva, uporaba mjernih jedinica i njihovo navođenje u prometu roba,
- promet i reproduciranje (umnožavanje) glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosaču zvuka i slike, računalnih programa i knjiga, zaštita industrijskog dizajna i žigova, korištenje oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka

izvornosti proizvoda i usluga, korištenje oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, promet proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu,

- ako posebnim propisom nije određena nadležnost drugog tijela državne uprave, provode nadzor nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju opći uvjeti obavljanja djelatnosti (registracija, odobrenje za rad, rješenje, suglasnost, drugo odobrenje nadležnih tijela, predmet poslovanja, sjedište i tvrtka),
- provode inspeksijski nadzor i u drugim upravnim područjima kada je to određeno posebnim zakonom.

8.2. Ustrojstvo

Sukladno odredbama članka 10. i 11. Zakona o Državnom inspektoratu, inspeksijski nadzor provedbe propisa u području prometa robe i usluga obavljaju gospodarski inspektori i viši gospodarski inspektori u područnim jedinicama Državnog inspektorata i ispostavama područnih jedinica, a Služba nadzora u području prometa robe i usluga prati provedbu propisa i sudjeluje u izradi propisa čiju provedbu nadzire, poduzima mjere za pravodobno, učinkovito i stručno obavljanje nadzora i poduzimanje propisanih mjera, priprema Program rada i izvješća o radu, izrađuje i predlaže naloge za rad inspektora za provedbu nadzora, daje stručna mišljenja o primjeni propisa iz svoga djelokruga rada, surađuje sa drugim tijelima državne uprave i međunarodnim institucijama, izrađuje nacрте drugostupanjskih rješenja za upravna područja iz svoga djelokruga, izrađuje prijedloge odgovora na tužbe protiv rješenja Povjerenstva za žalbe, u suradnji sa Službom pravnih poslova obavlja nadzor nad radom inspektora glede pravilnosti vođenja inspeksijskog i upravnog postupka, obavlja i druge poslove koje odredi pomoćnik glavnog inspektora, unapređuje metodologiju rada i sl.

Za obavljanje stručnih poslova Službe nadzora u području prometa robe i usluga kao unutarnjoj ustrojstvenoj jedinici u sastavu Državnog inspektorata, ustrojeni su slijedeći odjeli:

- Odjel prometa robe i usluga,
- Odjel zaštite potrošača sa dva odsjeka, i to:
  - a) Odsjek za nadzor prodaje proizvoda i pružanje usluga,
  - b) Odsjek za razmjenu obavijesti i informacija o proizvodu RAPEX i centralni informacijski sustav CISZP,
- Odjel ugostiteljstva i turizma,
- Odjel tehničkog zakonodavstva,
- Odjel intelektualnog vlasništva i
- Odjel nadzora hrane,
- Odjel ispitivanja sukladnosti (laboratorij).

Radi učinkovitog i izravnog obavljanja inspeksijskih poslova i zadaća u svim područnim jedinicama Državnog inspektorata ustrojen je Odjel za nadzor u prometu robe i usluga unutar kojeg su osnivani:

- Odsjek za nadzor u području prometa robe i usluga,
- Odsjek za nadzor u području ugostiteljstva i turizma te
- Odsjek za nadzor u području tehničkog zakonodavstva i intelektualnog vlasništva (u Područnoj jedinici Zagreb).

8.3. Djelovanje gospodarskih inspektora u područnim jedinicama državnog inspektorata – prvostupajski postupak

Prema utvrđenom djelokrugu te Planu i programu rada, gospodarski inspektori su u 2008. godini ukupno obavili 148.706 inspekcijskih nadzora, (92.864 inspekcijska nadzora, te 55.842 nadzora po zahtjevima za izdavanje uvjerenja o kakvoći), u kojima je obavljeno 525.596 kontrola primjene propisa.

U nastavku teksta daje se pregled obavljenih nadzora prema područjima djelovanja inspektora.

8.3.1. Rezultati nadzora u području prometa robe i usluga

U području nadzora djelatnosti u području prometa robe i usluga kontrolirana je primjena odredbi Zakona o trgovačkim društvima, Zakona o obrtu, Zakona o trgovini, Uredbe o uvjetima za obavljanje trgovine na veliko i trgovine s inozemstvom za određenu robu i drugih zakona koji se odnose na promet određenih proizvoda ili usluge, kao i odredbi propisa koji su donijeti temeljem tih zakona.

U ovoj djelatnosti, gospodarski inspektori su u 32.640 inspekcijskih nadzora kod pravnih i fizičkih subjekata obavili ukupno 172.864 kontrole primjene propisa.

Utvrđeno je ukupno 13.313 povreda propisa, zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- 5.977 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka, u kojima je
- predloženo oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u iznosu od 7.235.116,00 kuna, te oduzimanje predmeta kojima su počinjeni prekršaji u vrijednosti od 1.334.848,00 kuna.
- 76 prekršajnih naloga u kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 554.248,00 kuna,
- 1.108 novčanih kazni za prekršaj na licu mjesta, u ukupnom iznosu od 665.600,00 kuna,
- 4 kaznene prijave zbog kaznenog djela neovlaštenog skidanja pečata,
- 119 optužnih prijedloga,
- 5.474 upravna rješenja (3.134 usmena rješenja u zapisniku i 2.340 pisanih rješenja),
- 327 rješenja izvršeno pečaćenjem prostorija, uređaja i opreme.

Između ostalog, izdano je:

- 777 rješenja o zabrani rada,
- 997 o otklanjanju nedostataka,
- 566 o zabrani prometa robe u vrijednosti od 33.384.010,00 kuna,
- 26 rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa u iznosu od 155.784,00 kune.
- 76 zaključaka kojima su zbog neizvršenja rješenja, naplaćene novčane kazne u iznosu od 560.000,00 kuna.
- 49 uplata u državni proračun po 30.000,00 kuna u iznosu od 1.470.000,00 kuna, kako se rješenje ne bi izvršilo pečaćenjem.

Uočeni problemi u kontrolama legaliteta obavljanja mnogih djelatnosti prisutni su zbog nepostojanja propisa koji određuju obvezu upisa u odgovarajući registar (trgovačkog suda – obrtni registar) velikog dijela proizvodnih i uslužnih djelatnosti, bez čega nema temelja za pokretanje inspekcijskog nadzora zbog pitanja legaliteta obavljanja tih djelatnosti (proizvodnja neprehrambenih proizvoda, frizerske usluge, sve vrste usluga u vezi cestovnih vozila i dr.). Budući da propisom nije određena obveza prethodne registracije – legalizacije, nadležni inspektor nije u mogućnosti poduzeti mjere koje bi zbog takvih slučajeva objektivno bilo nužno provesti. Stoga, predlažemo donošenje propisa kojima bi koji bi se za sve proizvodne i uslužne djelatnosti, za koje sadašnjim propisima ta obveza nije uređena nijednim važećim propisom, propisala obveza prethodnog upisa tih djelatnosti u odgovarajući registar (sudski ili obrtni), kao i odgovarajuće kaznene i upravne mjere i tijela koja provode nadzor ili izmjenama i dopunama Zakona o obrtu osigurati sankcioniranje nelegalnog obavljanja djelatnosti u cilju suzbijanja sive ekonomije;

8.3.1.1. Rezultati kontrola nenamjenskog korištenja lož ulja – plavog dizela

Obavljeno je 8.160 senzorskih pregleda uzoraka goriva za pogon motornih vozila, pri čemu je utvrđeno da je u 326 zaustavljenih vozila korišteno nenamjensko gorivo, zbog čega je podneseno 326 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim carinskim upravama.

8.3.1.2. Rezultati nadzora obavljanja prijevoza u cestovnom prometu

U predmetima kontrole primjene propisa kojima je uređeno obavljanje cestovnog prometa gospodarski inspektori su, prema Zakonu o prijevozu u cestovnom prometu ovlašteni za provedbu nadzora (licencije za početak obavljanja djelatnosti, prodaju voznih karata, cjenike prijevoznika i obavljanje autotaksi prijevoza).

Obavljena je 1.121 kontrola primjene odredbi toga Zakona, u kojima je utvrđeno 113 nepravilnosti – obavljanje djelatnosti bez koncesije i obavljanje neregistrirane djelatnosti, zbog kojih su:

- podnesena 92 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- donesena 2 prekršajna naloga sa novčanom kaznom od 16.000,00 kuna,
- donesena 62 pisana rješenja i 5 usmenih rješenja u zapisniku (51 rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti i 16 rješenja o otklanjanju nedostataka),
- predloženo za oduzimanje robe u vrijednosti od 40.000,00 kuna.

8.3.2. Zaštita potrošača

Zaštita potrošača uređena je Zakonom o zaštiti potrošača kao temeljnim zakonom, koji na sustavan način uređuje zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, u svrhe koje nisu namijenjene njihovoj poslovnoj a ni poduzetničkoj djelatnosti. Dakle, tim se Zakonom uređuje pravo na zaštitu gospodarskih interesa potrošača, pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu, pravo na pravnu zaštitu potrošača, pravo na informiranje i izobrazbu potrošača i pravo na udruživanje potrošača sa svrhom zaštite i njihovih interesa.

U Hrvatskoj je zaštita potrošača sustav, odnosno mreža sudionika, pa je za uspješno provođenje zaštite potrošača nužan koordiniran rad svih dijelova toga sustava, dakle svih onih kojima su kroz propise dodijeljene ovlasti za postupanje u ovome području. Sustav zaštite i tijela zadužena za provođenje temeljne zaštite potrošača definirani su Zakonom o zaštiti potrošača, ali i drugim propisima, a ključni su u njemu Državni inspektorat, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (oblikovanje i koordinacija ukupne politike zaštite

potrošača) i udruge (trebaju provoditi edukaciju, informiranje potrošača o pravima, obvezama i pojavama na tržištu, savjetovati ih jer su to poslovi i zadaće udruga za koje im se dodjeljuju i sredstva).

Uz gospodarske inspektore Državnog inspektorata nadzore u spomenutom području provode i drugi nadležni inspektori u skladu s ovlastima utvrđenim posebnim zakonima, odnosno sanitarni inspektori Ministarstva zdravstva, veterinarski inspektori Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i drugi. Dakle, Državni inspektorat nije jedino tijelo državne uprave koje provodi nadzor nad tim Zakonom niti je jedino odgovorno za učinkovitost u provođenju njegovih odredbi.

Zakon o zaštiti potrošača predstavlja samo jedan od zakona kojima se uređuje područje pravnih odnosa u kojima sudjeluju potrošači - niz je propisa koji također sadrže odredbe koje se odnose na zaštitu potrošača, kao što su Zakon o trgovini, Zakon o hrani, Zakon o vinu, Zakon o općoj sigurnosti proizvoda, Zakon o mjeriteljstvu, Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i niz drugih zakona i provedbenih propisa.

U nastavku se daje prikaz rezultata rada.

8.3.2.1. Rezultati nadzora nad primjenom odredbi zakona o zaštiti potrošača

Od početka primjena Zakona o zaštiti potrošača Državni inspektorat obavlja nadzore nad primjenom njegovih odredbi kod svih onih pravnih i fizičkih osoba koje se u smislu toga Zakona smatraju trgovcem. Aktivnosti u nadzorima bile su usmjerene primarno na postupanje po raznim predstavkama potrošača koje su se odnosile na probleme kod kupnje robe ili kod korištenja raznih usluga, a također su se provodile i određene akcije kontrola primjene odredbi Zakona o zaštiti potrošača.

Svrha je inspeksijskog nadzora da se u postupku kontrole primjene određenog propisa, utvrđene nepravilnosti otklone, što se postiže poduzimanjem i primjenom propisanih upravnih i kaznenih mjera.

Tako je obavljeno ukupno 32.510 nadzora primjene odredbi Zakona o zaštiti potrošača od čega je 1.581 nadzor obavljen po predstavkama potrošača.

Od ukupno 1.581 predstavke, 472 su zaprimljene putem centralnog informacijskog sustava zaštite potrošača (CISZP), čija je aplikacija dostupna potrošačima na WEB stranici Državnog inspektorata od 17. ožujka 2008. godine.

Nadzorima je utvrđeno ukupno 6.695 prekršaja. 4.873 prekršaja odnosilo se na povrede odredbi o isticanju cijena i navođenju obavijesti o proizvodu, a 1.822 prekršaja zbog povrede ostalih odredbi Zakona.

U svezi s utvrđenim prekršajima poduzete su slijedeće mjere:

- podnijeta su 874 optužna prijedloga,
- izrečeno 766 kazni na mjestu počinjenja prekršaja u iznosu od 388.700,00 kuna,
- doneseno ukupno 649 upravnih rješenja,
- izrečeno 937 usmenih rješenja u zapisnik o inspeksijskom nadzoru,
- privremeno stavljeno izvan prometa robe u vrijednosti 5.111.784,00 kn.

8.3.2.2. Rezultati nadzora u području energetske djelatnosti

U nadzorima primjene propisa kod subjekata koji obavljaju određenu energetske djelatnosti provedeno je 128 inspeksijskih nadzora u kojima je obavljeno 329 kontrola

primjene odredbi Zakona o energiji, Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata, Zakona o tržištu plina i pratećih propisa.

Utvrđeno je ukupno 25 povreda propisa koji uređuju ovo područje, zbog čega su poduzete slijedeće mjere:

- 18 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- 3 prekršajna naloga sa novčanom kaznom u iznosu od 26.500,00 kuna,
- 12 upravnih rješenja (3 rješenja na zabranu rada bez energetske suglasnosti nadležne Agencije, 7 rješenja na otklanjanje nedostataka i 2 rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa od 11.596.521,00 kuna),
- 12 naplaćenih novčanih kazni u iznosu od 12.000,00 kuna. zbog neizvršenja rješenja.

8.3.2.3. Rezultati nadzora obavljanja komunalnih djelatnosti

U području nadzora komunalnih djelatnosti obavljeno je 297 inspeksijskih nadzora, u kojima je provedena 771 kontrola primjene propisa koji se odnose na poslovanje subjekata koji obavljaju komunalne usluge

Utvrđeno je 78 povreda propisa, zbog čega je:

- podneseno 65 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- doneseno 22 upravna rješenja i to:
  - 8 rješenja koja se odnose na zabranu obavljanja komunalne djelatnosti,
  - 7 rješenja o otklanjanju nedostataka,
  - 7 rješenja o vraćanju više naplaćenih iznosa za obavljene usluge u ukupnom iznosu od 1.008.779,00 kuna,
  - 2 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja,
  - jedna novčana kazna u od 10.000,00 kuna naplaćena zbog neizvršenja rješenja.

8.3.2.4. Rezultati nadzora kontrole prometa neprehrambenih proizvoda

U području nadzora kontrole prometa neprehrambenih proizvoda obavljani su nadzori nad primjenom zakona i drugih propisa u području prometa tehničkih proizvoda kojima su uređeni tehnički zahtjevi i zahtjevi na sigurnost, postupci ispitivanja i ocjene sukladnosti s propisanim zahtjevima, postojanje propisane dokumentacije (potvrde o sukladnosti, izjave o sukladnosti, upute za uporabu, upute za sklapanje i održavanje, obavijesti i upozorenja o rizicima i dr.), način pakiranja i označavanja propisanim oznakama, prava i obveze pravnih i fizičkih osoba koje tehničke proizvode stavljaju na tržište; pravodobno obavješćivanje o opasnostima koje proizvodi mogu predstavljati, nadzor nad primjenom zakona i propisa u području prometa i kakvoće drugih neprehrambenih proizvoda.

Ukupno je obavljeno 31.612 kontrola primjene propisa u području prometa tehničkih proizvoda, za utvrđene prekršaje je podneseno 999 optužnih prijedloga, te doneseno 440 upravnih rješenja o otklanjanju nedostataka odnosno o zabrani prometa nesukladnih proizvoda u vrijednosti od 6.010.686,10 kn.

U nastavku se daje prikaz rezultata rada, kako slijedi:

Tekuća naftna goriva

Obavljeno je 145 kontrola kakvoće i označavanja tekućih naftnih goriva sukladno odredbama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva donesene temeljem Zakona o zaštiti zraka. Zbog utvrđenih povreda propisa podnesena su 3 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Tekstil i obuća

Ukupno su obavljene 2.952 kontrole označavanja tekstila i obuće sukladno odredbama Pravilnika o sirovinskom sastavu, nazivima i označavanju tekstila i Pravilnika o označavanju materijala glavnih dijelova obuće namijenjene prodaji potrošaču, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti i Zakona o zaštiti potrošača.

Za provjeru deklariranog sastava tekstilnog vlakna uzeto je na ispitivanje 18 uzoraka tekstilnih proizvoda. Kod svih je dokazano neistinito deklariranje.

Zbog utvrđenih povreda propisa je:

- podneseno 88 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- doneseno 48 rješenja o otklanjanju nedostataka za 4.849 proizvoda u vrijednosti od 999.590,70 kn.

Najveći broj prekršaja (neistinito označavanje sastava vlakna i naziva vlakna, neoznačavanje obuće deklaracijama i piktogramima) utvrđen je za uvozne proizvode iz Kine, Tajlanda i sl.

Električna i druga tehnička oprema

Obavljeno je 5753 kontrola, te provjeravano da li električna oprema, odnosno domaći i uvozni proizvodi imaju prema propisanim tehničkim zahtjevima priložene isprave o sukladnosti i da li su označeni oznakom sukladnosti prije stavljanja na tržište, sukladno:

- Pravilniku o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica temeljem Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti,
- Pravilniku o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC) i Pravilniku o uvjetima stavljanja na tržište, stavljanja u pogon i uporabu radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme (R i TT oprema) temeljem Zakona o telekomunikacijama,
- Pravilniku o energetske učinkovitosti kućanskih aparata temeljem Zakona o energiji.

Nadalje, obuhvaćene su i kontrole ispunjavanja propisanih zahtjeva nad prometom električnih kućanskih uređaja, dječjih igračaka i nad prometom božićnih svjetlosnih lanaca. Na provjeru sukladnosti s propisanim zahtjevima uzeto je za ispitivanje 14 uzoraka električne opreme, postupci su još u tijeku.

Zbog utvrđenih povreda propisa (proizvodi bez oznake sukladnosti, bez potvrde o sukladnosti, isprava, oznaka energetske učinkovitosti) protiv uvoznika je podneseno 437 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima donesena su 284 rješenja o zabrani prometa 50.433 proizvoda u vrijednosti od 4.505.312,82 kn.

Plinski aparati

Obavljeno je 237 kontrola primjene propisa kojima se propisuju zahtjevi koje plinski aparati moraju ispuniti prije stavljanja na tržište sukladno Pravilniku za plinske aparate.

Utvrđeno je 26 povreda propisa (18-bez oznake sukladnosti, 10-bez uputa za korisnike ili instalatere, 5-bez izjave o sukladnosti, 5-bez potvrde o sukladnosti i dr.) te je na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima:

- podneseno 26 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka
- doneseno 14 upravnih rješenja o otklanjanju nedostataka i zabrani prometa za 56
- nesukladnih proizvoda u vrijednosti od 147.380,55 kn.

Namještaj

Obavljeno je 387 kontrola kod uvoznika i trgovaca i vezi prometa, ispitivanja i deklariranja namještaja.

Kod 50 subjekata nadzora utvrđene su povrede propisa slijedom kojih je na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima podneseno 50 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka te je doneseno 15 upravnih mjera o otklanjanju nepravilnosti za razne vrste namještaja ukupne vrijednosti od 338.667,18 kn.

Građevni proizvodi

Tijekom listopada, studenog i prosinca 2008. godine obavljane su kontrole nad prometom cementa pakiranog u vreće od 25kg i 50kg zbog nepropisnog označavanja.

Obavljene su 492 inspekcijske kontrole. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima zbog utvrđenih povreda Zakona o građevnim proizvodima, Pravilnika o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda i Tehničkog propisa za cement za betonske konstrukcije podneseno je 9 optužnih prijedloga i doneseno 10 upravnih mjera.

Osobna zaštitna oprema

Tijekom srpnja, kolovoza i rujna 2008. godine provedene su kontrole nad stavljanjem na tržište osobne zaštitne opreme – opreme za zaštitu od utapanja (prsluci za spašavanje, ručni koluti i odijela za spašavanje i plutajuća oprema za pomoć i kao pomagalo za učenje plivanja) i sunčanim naočalama. U nadzorima je kontrolirano da li su proizvodi propisno označeni i da li imaju upute za uporabu temeljem odredbi Pravilnika o stavljanju na tržište osobne zaštitne opreme.

Ukupno je obavljeno 806 inspekcijskih kontrola kod pravnih osoba i pojedinaca koji obavljaju djelatnost trgovine, a najviše kontrolirani proizvodi su bili uvozni, na kojima je označena zemlja podrijetla - Kina.

Temeljem utvrđenih povreda propisa u inspekcijskim nadzorima (sunčane naočale su u prodaji bez upute za uporabu, često je uputa napisana na stranim jezicima bez prijevoda na hrvatski jezik, a u 85% slučajeva nisu bile označene oznakom sukladnosti, a oprema za zaštitu od utapanja je stavljana u prodaju bez upute za uporabu ili je uputa bez prijevoda na hrvatski jezik, a u većini slučajeva nije označena oznakom sukladnosti), je podneseno 60 optužnih prijedloga i doneseno 69 upravnih mjera, te je izrečena zabrane prometa za 2130 proizvoda u vrijednosti od 1.152.735,00 kn.

8.3.2.5. Rezultati kontrole kakvoće hrane

U području nadzora kakvoće hrane, hrane za životinje, te vina i drugih proizvoda od vina kontrolirana je primjena odredbi Zakona o hrani, Zakona o vinu, Zakona o stočarstvu, Zakona o morskom ribarstvu, Zakona o slatkovodnom ribarstvu i Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

U nadzoru poslovanja kod pravnih i fizičkih subjekata koji navedene proizvode stavljaju na tržište, obavljeno je 34.310 kontrola primjene propisa u vezi označavanja i kakvoće istih.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima, a zbog nepropisnog deklariranja i kakvoće proizvoda je:

- doneseno 861 rješenje,
- podneseno 1.349 optužnih prijedloga prekršajnim sudovima,
- zabranjen promet proizvoda u vrijednosti 6.283.922,65 kn,
- predloženo oduzimanje proizvoda u vrijednosti 1.693,40 kn,
- predloženo je oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 2.687.181,00 kn,
- jedan prekršajni nalog sa novčanom kaznom od 33.000,00 kn.

8.3.2.6. Rezultati inspekcijskih nadzora neprehrambenih i prehrambenih proizvoda za koje je važila Uredba o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći

Donošenjem i stupanjem na snagu Zakona o Državnom inspektoratu, dana 19. listopada 2008. god. prestala je važiti Uredba o određivanju proizvoda za koje je potrebno uvjerenje o kakvoći, radi ispunjavanja mjere iz Akcijskog plana za usklađivanje sa člancima 28. - 30. Ugovora o osnivanju EZ.

Do tog datuma gospodarski inspektori su po zahtjevima stranaka, temeljem Pravilnika o načinu i postupku obavljanja nadzora kakvoće proizvoda za koje je potrebno uvjerenje, obavljali inspekcijske nadzore i za proizvode koji su bili sukladni propisima izdavali uvjerenja o kakvoći neprehrambenih i prehrambenih proizvoda.

U 2008. godini zaprimljeno je 52.385 zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kakvoći proizvoda. Uzeto je 5947 uzoraka proizvoda, izdano je 52.255 uvjerenja za proizvode za koje je utvrđeno da su sukladni propisima, dok je 106 zahtjeva odbijeno jer proizvodi nisu bili opskrbljeni potrebnim ispravama, označeni ili nisu bili sukladni propisima.

Za neprehrambene proizvode doneseno je 15 rješenja o zabrani stavljanja u promet proizvoda koji ne odgovaraju propisanoj i/ili deklariranoj kakvoći, te je podneseno 8 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

Za prehrambene proizvode doneseno je 9 rješenja o zabrani stavljanja prehrambenih proizvoda na tržište u vrijednosti 373.769,52 kn., jer isti nisu udovoljavali propisanoj ili deklariranoj kakvoći. Također podnesen je jedan optužni prijedlog i predložena mjera oduzimanja imovinske koristi u iznosu 28.661,00 kn.

8.3.2.7. Rezultati nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda

Tijekom 2008. obavljeno je ukupno 1.875 nadzora nad poslovanjem pekarnica i prometom pekarskih proizvoda kojima je utvrđeno 582 prekršaja. Najveći dio prekršaja

odnosio se na povrede propisa o označavanju (deklariranju) pekarskih proizvoda i na povrede odredbi Zakona o zaštiti potrošača.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima:

- podnesena su 383 optužna prijedloga,
- donesena su 133 upravna rješenja
- izdana su 152 usmena rješenja u zapisniku,
- privremeno je stavljeno robe izvan prometa u vrijednosti 38.926,08 kn,
- predloženo je oduzimanje imovinske koristi u iznosu 570.315,48 kn.
- 55 pekarnica je zatvoreno pečaćenjem na 30 dana

Predlažemo prihvaćanje prijedloga Povjerenstva za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište o izmjeni toga Zakona na način, da se mjera pečaćenja objekta ne provodi ako stranka najkasnije u roku od 2 dana od donošenja usmenog rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti nadležnom inspektoratu dostavi dokaz o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u državni proračun, kako je to propisno Zakonom o trgovini, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i drugim zakonima.

8.3.3. Rezultati nadzora zabrane prodaje i usluživanja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina

U nadzorima primjene odredbi Zakona o trgovini i Zakona o mjerama ograničenja uporabe duhanskih proizvoda te Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, kojima je zabranjena prodaja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda te usluživanje i dopuštanje konzumiranja alkoholnih pića u ugostiteljskom objektu osobama mlađim od 18 godina, gospodarski inspektori obavili su ukupno 41.900 kontrola (16.698 kontrola u trgovinama i 25.202 kontrole u ugostiteljskim objektima).

Ukupno su utvrđene 604 povrede odredbi tih zakona, odnosile su se na:

- 177 kršenja odredbi Zakona o trgovini i Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda,
- 427 kršenja odredbi Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima poduzete su slijedeće mjere:

- 545 optužnih prijedloga,
- 74 rješenja (37 rješenja o zabrani prodaje tih proizvoda i 37 rješenja o naređivanju isticanja zakonima propisanih oznaka),
- 6 pečaćenja prodajnog prostora,
- 3 naplaćene novčane kazne u iznosu od 30.000,00 kuna zbog neizvršenja rješenja.

Inspekcijske nadzore primjene propisa zakonskih odredbi kojima je zabranjena prodaja alkoholnih pića i duhanskih proizvoda te usluživanje i dopuštanje konzumiranja alkoholnih pića u ugostiteljskom objektu osobama mlađim od 18 godina gospodarski inspektori obavljaju u okviru svojih nadležnosti u sklopu redovnih nadzora, temeljem raznih prijavi i predstavki, te kroz ciljane akcije koje se provode uz asistenciju policijskih djelatnika za maloljetničku delikvenciju ili u suradnji s djelatnicima policijskih uprava.

Takve akcije obuhvaćaju sve ključne lokacije i različite subjekte od ugostiteljskih objekata koji posluju u večernjim satima i noću, trgovačkih centara (unutar njihovog radnog vremena) trgovina na malo koje posluje duže od 20,00 sati do trgovina i kioska koji posluju u blizini škola i parkova i sl.

Napominjemo da su gospodarski inspektori ovlašteni provoditi nadzore u prodajnim prostorima i ugostiteljskim objektima, međutim, učestalija je pojava da se maloljetne osobe okupljaju na javnim površinama (ispred trgovina, kioska, i sl.) gdje konzumiraju alkoholna pića i duhanske proizvode, što su okolnosti u kojima nemamo ovlast postupati (niti u smislu takvog ponašanja, niti u smislu utvrđivanja porijekla tih proizvoda).

8.3.4. Rezultati kontrole zaštite znakova razlikovanja proizvoda u prometu roba, zaštita intelektualnog vlasništva - industrijskog obliča, žigova, umnožavanje i reproduciranje glazbenih video i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i video kasetama, računalnih programa

Obavljene su 6.633 kontrole primjene propisa u vezi zaštite prava intelektualnog vlasništva, u kojima je utvrđeno 778 prekršaja koliko je podneseno i optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima, te je privremeno oduzeto ukupno 45.957 komada robe.

Zaštita autorskog prava i srodnih prava

- Nadzori nad prometom glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike

U nadzorima nad prometom glazbenih i kinematografskih djela snimljenih na nosačima zvuka i slike bez odobrenja autora i drugih nositelja prava obavljena je 1.791 kontrola primjene propisa o zaštiti autorskog prava. Protiv prekršitelja podnesena su 173 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka te privremeno oduzeto ukupno 2.969 komada nosača slike i zvuka.

- Nadzori nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika

U nadzorima nad prometom knjiga bez odobrenja autora i nakladnika obavljeno je 67 kontrola primjene propisa o zaštiti autorskog prava. Podnesena su 2 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka.

- Nadzori nad povredom autorskog prava nad računalnim programima

Kontrole primjene propisa nad povredom autorskog prava na računalnim programima obavljene su kod ukupno 1.269 subjekata nadzora. Tom prilikom je pregledano 1.950 računala, pri čemu je kod 260 subjekata utvrđena povreda propisa, odnosno na 510 računala je zatečeno instalirano 925 računalnih programa bez odobrenja autora, a koji služe za obavljanje osnovne djelatnosti kod navedenih subjekata. Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima podneseno je 258 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim prekršajnim sudovima temeljem Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima i izdana 2 prekršajna naloga temeljem kojih je naplaćena kazna u iznosu od 9.000 kn.

Industrijsko vlasništvo

- Žig

Obavljeno je 2.878 kontrola primjene odredaba Zakona o žigu u prometu robama kod kojih se očekuje povreda odredaba Zakona o žigu, odnosno neovlašteno korištenje žiga na proizvodima (radi se pretežno o tekstilnim proizvodima, obući, kožnoj galanteriji, sunčanim naočalama, satovima i sl.). U 325 kontrola utvrđene su povrede odredbi Zakona o žigu, zbog

čega je podnesen isti broj optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka te privremeno oduzeto 42.704 komada proizvoda kojima se vrijeđa pravo na žig (krivotvorena roba).

- Industrijski dizajn, patent, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka izvornosti

Nadzori nad prometom proizvoda u kojima je sadržan industrijski dizajn bez odobrenja nositelja prava na industrijski dizajn, proizvoda izrađenih prema zaštićenom izumu - patentu bez odobrenja nositelja prava na patent, obavljani su temeljem prijave nositelja prava.

Obavljeno je 7 kontrola primjene odredbi Zakona o industrijskom dizajnu te je kod 4 subjekta utvrđena povreda cit. Zakona, zbog čega su podnesena 4 optužna prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka i privremeno oduzeta 282 komada proizvoda kojima se povređuje pravo na industrijski dizajn. Prijava u vezi prometa proizvoda izrađenih prema zaštićenim izumu - patentu bez odobrenja nositelja prava u 2008. godini nije bilo.

Obavljena je ukupno 621 kontrola primjene odredaba Zakona o vinu, u vezi označavanja vina oznakom zemljopisnog podrijetla i utvrđeno 14 prekršaja po Zakonu o vinu. Podneseno je 14 optužnih prijedloga i doneseno 11 usmenih rješenja o zabrani raspolaganja vinom u vrijednosti od ukupno 10.265,73 kn dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

8.3.5. Rezultati nadzora u području ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu te prijave i odjave turista, obračuna, naplate i uplate boravišne pristojbe

Gospodarski inspektori Državnog inspektorata kontinuirano su obavljali inspeksijske nadzore nad primjenom odredbi Zakona o Državnom inspektoratu, Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o pružanju usluga u turizmu, Zakona o boravišnoj pristojbi, kao i provedbenih propisa donesenih za primjenu navedenih zakona.

Inspeksijski poslovi u ovom području obavljani su sukladno Programu rada za 2008. godinu, koji je izrađen po fazama, vezanim uz značajnije događaje tijekom godine, ali i po raznim prijavama i predstavkama.

Pojačani inspeksijski nadzori obavljani su za vrijeme glavne turističke sezone tj. od 15. lipnja do 15. rujna 2008. godine, poglavito u priobalnom području i na otocima. U tom razdoblju inspeksijski nadzori su prvenstveno bili usmjereni na sprječavanje bespravnog pružanja ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu, nelegalno iznajmljivanje smještajnih objekata turistima, na objekte u kojima se obavlja promet robe i pružaju zanatske i druge usluge, a koji su smješteni u hotelima, kampovima i u neposrednoj blizini smještajnih objekata, kao i u objektima uz magistralne pravce.

Na cijelom obalnom području, gospodarski inspektori sudjelovali su i u zajedničkim akcijama sa drugim tijelima državne uprave te na moru u sklopu područnih jedinica Koordinacije Vlade Republike Hrvatske za usklađivanje obavljanja poslova nadzora i zaštite unutarnjih morskih voda, teritorijalnog mora i zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa Republike Hrvatske. U tim akcijama posebna pozornost bila je usmjerena na kontrolu ronilačkih klubova, obavljanja djelatnosti skippera, na provođenje jednodnevnih i višednevnih krstarenja plovnim objektima, te obavljanja ugostiteljske djelatnosti i pružanja usluga u turizmu na teško pristupačnom terenu i otocima.

Tako su gospodarski inspektori u području ugostiteljstva i turizma obavili ukupno 46.246 nadzora. Od tog su broja bila su:

- 25.202 nadzora ugostiteljskih objekata,

- 18.876 nadzora objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe,
- 2.168 nadzora objekata i subjekata koji pružaju usluge u turizmu.

Utvrđene su 15.802 povrede propisa (od toga: 9.863 povreda u području ugostiteljstva i u objektima u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, 5.215 povreda nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe i 724 raznih povreda propisa u području pružanja usluga u turizmu) i to:

U području ugostiteljstva:

- 598 zbog obavljanja djelatnosti bez registracije ili bez propisanih uvjeta,
- 1.548 zbog nedostataka glede propisanih uvjeta,
- 1.341 zbog cijena usluga,
- 877 zbog normativa usluga,
- 470 zbog izdavanja računa,
- 529 zbog vođenja knjige žalbe,
- 738 zbog nepridržavanja/neisticanja propisanog radnog vremena,
- 427 zbog usluživanja alkoholnih pića maloljetnicima.

U nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe utvrđene povrede propisa odnose se:

- 463 na rad bez odobrenja ili bez propisanih uvjeta,
- 91 na nedostatke glede propisanih uvjeta,
- 423 na neprijavljivanje turističkoj zajednici,
- 1.771 na neplaćanje boravišne pristojbe,
- 271 na ne vođenje popisa gostiju,
- 218 na neizdavanje računa,
- 499 na cijene usluga.

U području pružanja usluga u turizmu utvrđene povrede propisa odnose se:

- 235 na rad bez registracije djelatnosti/odobrenja ili bez propisanih uvjeta,
- 25 na nedostatke glede propisanih uvjeta,
- 24 na sadržaj i cijene usluga,
- 40 na vođenje knjige žalbe,
- 43 na povrede identifikacijskog koda.

Na temelju utvrđenih činjenica u obavljenim inspekcijskim nadzorima je:

- podneseno 8.958 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka,
- naplaćeno je 4.875 kazni na mjestu izvršenja prekršaja u ukupnom iznosu od 7.038.100,00 kuna,

- donesena 143 prekršajna naloga s novčanom kaznom u ukupnom iznosu od 778.540,00 kuna,
- doneseno ukupno 4.215 upravnih rješenja (1.225 upravnih rješenja o zabrani rada, od čega 626 u području ugostiteljstva, 438 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i 161 u području pružanja usluga u turizmu). Također su donesena 1.643 upravna rješenja o otklanjanju nedostataka, (od čega 1.113 u području ugostiteljstva, 502 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, te nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe i 28 u području pružanja usluga u turizmu).
- izrečeno je i 1.347 usmenih rješenja o zabrani rada u zapisnik, od čega 739 u području ugostiteljstva, 447 u nadzorima objekata u kojima građani pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu i 161 u području pružanja usluga u turizmu.
- donesena su 64 rješenja o privremenoj zabrani rada zbog nepridržavanja propisanog radnog vremena ugostiteljskih objekata, koja su izvršena uplatom novčanog iznosa od 1.920.000,00 kuna u državni proračun.

U 196 slučajeva rješenje je izvršeno putem naplate novčane kazne po članku 45. Zakona o Državnom inspektoratu u ukupnom iznosu od 340.000,00 kuna.

Gospodarski inspektori su pečaćenjem izvršili 1.057 upravnih rješenja, a s raznih osnova su uprihodili u državni proračun 10.076.640,00 kuna.

Pored navedenog, podneseno je i 12 prijedloga za oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u ukupnom iznosu od 2.250.892,11 kuna.

8.4. Djelovanje središnjih odjela - drugostupanjski postupak

Protiv prvostupanjskih rješenja-zaključaka gospodarskih inspektora podneseno je ukupno 205 žalbi.

Prema načinu rješavanja:

- 140 žalbi je odbijeno,
- 19 rješenja je poništeno i vraćeno na ponovni postupak,
- 20 rješenja je poništeno,
- 7 rješenja je izmijenjeno ili djelomično izmijenjeno,
- jedno rješenje je poništeno i dostavljeno nadležnom tijelu,
- 8 žalbi je odbačeno,
- jedna žalba je djelomično odbijena, a rješenje je djelomično poništeno i vraćeno tijelu prvog stupnja;
- jedna žalba je odbijena, a rješenje poništeno,
- 5 rješenja je poništeno i doneseno je novo rješenje,
- 2 žalbe su odbijene, a rješenje djelomično poništeno,
- jedan postupak je obustavljen.

Na rješenja Povjerenstva za žalbe u 2008. godini koja su donesena povodom žalbi na prvostupanjska rješenja gospodarskih inspektora, pokrenuto je 47 upravnih sporova i to: 24 iz

područja ugostiteljstva i turizma; 22 iz područja prometa roba i usluga i jedan i područja zaštite potrošača, na koja su dana očitovanja na tužbe Upravnom sudu.

Ostali poslovi

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća gospodarskih inspektora, Služba nadzora u području prometa robe i usluga tijekom godine sudjelovala je u rješavanju pitanja iz svog djelokruga rada kroz sastanke u ministarstvima, komorama i drugim udruženjima, pružala stručnu pomoć gospodarskim inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju složenijih predmeta, kao i drugu stručnu pomoć u cilju podizanja stručnosti i postizanja boljih rezultata rada gospodarskih inspektora prvog stupnja, pripremala napatke za rad gospodarskih inspektora o nadzoru provedbe propisa u području prometa robe i usluga, pripremala različita izvješća za Vladu RH i tijela državne uprave, pravosudna tijela i druge korisnike, pokretala inicijative za izmjene i dopune zakona i drugih propisa, te sudjelovala i davala mišljenja pri izradi zakona, davala odgovore raznim pravnim i fizičkim osobama, te je obavljala druge stručne poslove.

9. SLUŽBA NADZORA U PODRUČJU ELEKTROENERGETIKE, RUDARSTVA I POSUDA POD TLAKOM

9.1. Područje nadzora elektroenergetike

9.1.1. Elektroenergetski inspektori

Inspeksijski nadzor u području elektroenergetike obavljaju elektroenergetski inspektori i viši elektroenergetski inspektori nad primjenom zakona i drugih propisa koji se odnose na: način i uvjete za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti, obveze energetske subjekata i kupaca energije tijekom obavljanja energetske djelatnosti i korištenja energije u pogledu ispunjavanja zahtjeva za sigurnost i kvalitetu opskrbe električnom energijom, obveze energetske subjekata i kupaca energije pri stavljanju u uporabu, uporabe odnosno pogona i održavanja energetske objekata, postrojenja, vodova, priključaka na mrežu, instalacija i opreme u pogledu sigurnosti i kvalitete opskrbe električnom energijom, tehničke zahtjeve za proizvode i ocjenu sukladnosti te zahtjeve za opću sigurnost proizvoda u području elektroenergetike u uporabi.

9.1.2. Analiza rezultata rada elektroenergetskih inspektora

Tijekom 2008. godine obavljena su 804 inspeksijska nadzora kod 607 pravnih i fizičkih osoba u elektroenergetskim i drugim djelatnostima i u vezi s njihovim elektroenergetskim sustavima, mrežama, postrojenjima, vodovima i građevinama, te pripadnim procesima, instalacijama i opremom nad 1224 objekta i to:

U proizvodnji električne energije

- 5 nadzora hidroelektrani,
- 14 nadzora termoelektrani,
- 1 nadzor malih elektrani

U prijenosu električne energije

- 1 nadzor transformatorske stanice 400/X kV
- 1 nadzor transformatorske stanice 220/X kV
- 12 nadzora transformatorske stanice 110/X kV

- 1 nadzor vodova 400 kV
- 2 nadzora vodova 220 kV
- 5 nadzora vodova 110 kV
- 8 nadzora građenja elektroenergetskih postrojenja i vodova
- 4 nadzora vođenja elektroenergetskog sustava i mreža u pogledu sigurnosti, pouzdanosti, neprekinutosti i kvalitete električne energije u proizvodnji, prijenosu, distribuciji i opskrbi električnom energijom

Nadzori distribucije električne energije:

- 2 nadzora transformatorske stanice 110/X kV
- 24 nadzora transformatorske stanice 30 i 35/X kV
- 113 nadzora transformatorske stanice 10 i 20/0,4 kV
- 1 nadzor vodova 110 kV
- 12 nadzora vodova 30 i 35 kV
- 48 nadzora vodova 10 i 20 kV
- 44 nadzora distribucijske niskonaponske električne mreže
- 5 nadzora gradnje elektroenergetskih postrojenja i vodova
- 6 nadzora kvarova
- 3 nadzora kvalitete električne energije

U industriji:

- 2 nadzora elektroenergetskih postrojenja 110/X kV
- 2 nadzora elektroenergetskih postrojenja 30 i 35/X kV
- 35 nadzora elektroenergetskih postrojenja 10 i 20/0,4 kV
- 11 nadzora elektroenergetskih postrojenja niskog napona
- 5 nadzora protueksplozijskih zaštita električnih postrojenja, instalacija i opreme

U ostalim djelatnostima:

- 34 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacija **hotela, kampova i marina**
- 7 nadzora elektroenergetskih postrojenja za električnu vuču **u željezničkom prometu**
- 44 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacija **u cestovnom prometu**
- 9 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **u telekomunikacijama**
- 22 nadzora elektroenergetskih instalacija **u kulturi, znanosti i školstvu**
- 3 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **u bolnicama**
- 5 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacija **u vodoprivredi**
- 10 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacija **u stambenim i komunalnim djelatnostima**

- 5 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacija **u trgovini i uslugama**
- 10 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **na gradilištima i na građevinama u gradnji**
- 6 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **u zgradama javne namjene**
- 4 nadzora **u zgradama u suvlasništvu** elektroenergetske instalacije
- 2 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **u brodogradnji**
- 20 nadzora elektroenergetskih postrojenja i instalacije **u kemijskoj industriji i rafinerijama**
- 20 nadzora primjene Zakona o tehničkim zahtjevi za proizvode i ocjeni sukladnosti i tehničkih propisa donesenih na temelju toga zakona te Zakona o općoj sigurnost proizvoda za proizvode u području elektroenergetike (električni generatori, motori, sklopna elektroenergetska i procesna oprema, elektroenergetski i instrumentacijski kabeli i vodiči, izolatori i druga elektroenergetska oprema) u uporabi,

Na temelju Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2008. godini (Narodne novine, broj 27/08), obavljen je nadzor u području elektroenergetike nad provedbom mjera zaštite od požara na elektroenergetskim vodovima i elektroenergetskim postrojenjima za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije na jadranskom priobalnom i otočnom području svih županija. Nadzor je obavljen u svibnju, a kontrolni nadzor nad izvršenjem naređenih mjera zaštite od požara obavljen je u lipnju. O obavljenom nadzoru, utvrđenom stanju provedbe mjera zaštite od požara te naređenim i provedenim inspekcijskim mjerama Državni inspektorat je podnio dva izvješća Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje kao koordinatoru provedbe Programa aktivnosti.

Na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području zaštite okoliša, Državni inspektorat je u području elektroenergetike sudjelovao u provedbi inspekcijskog nadzora prema Planu zajedničkih inspekcijskih nadzora u području okoliša za 2008. godinu. O obavljenom nadzoru, utvrđenom stanju provedbe propisa u području elektroenergetike koji imaju utjecaj na okoliš, te naređenim i provedenim mjerama u području elektroenergetike, Državni inspektorat je podnio izvješća Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva kao koordinatoru provedbe navedenog Plana zajedničkih nadzora za 18 pravnih osoba na cijelom području Republike Hrvatske.

Na temelju zaprimljenih zaključaka Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te županijskih uprava za poslove graditeljstva obavljani su tehnički pregledi elektroenergetskog dijela izgrađenih građevina od značaja za Republiku Hrvatsku, odnosno županije i lokalnu samoupravu (dionice autocesta i njihovih pripadnih građevina, elektroenergetsku, telekomunikacijsku i plinsku infrastrukturu, industrijske i druge javne građevine), u postupku izdavanja dozvola za njihovu uporabu, riješeno je 99 zaključaka,

Temeljem utvrđenih povreda propisa u obavljenim inspekcijskim nadzorima, elektroenergetski inspektori su podnijeli 75 optužnih prijedloga za pokretanje prekršajnog postupka zbog povrede materijalnih propisa i 14 optužnih prijedloga zbog neizvršenja rješenja, te 4 zahtjeva za ovrhu novčane kazne za prekršaj zbog neizvršenja zaključka o dozvoli izvršenja rješenja. Na temelju zaprimljenih prijava, predstavki i zahtjeva stranaka riješeno je 28 predstavki.

Elektroenergetski inspektori donijeli su ukupno 141 rješenje kojim su naređene potrebne mjere za otklanjanje povreda propisa.

U pretežnom broju donesenih rješenja elektroenergetskih inspektora naređeno je otklanjanje povreda tehničkih propisa kojim se propisuju tehnički i drugi uvjeti za uporabu i održavanje elektroenergetskih mreža, postrojenja, vodova, instalacija i opreme za proizvodnju, prijenos, distribuciju i korištenje električne energije u pogledu sigurnosti i kvalitete opskrbe i korištenja električne energije.

9.1.3. Djelovanje središnjeg Odjela - drugostupanjski postupak

U cilju što kvalitetnijeg i učinkovitijeg obavljanja poslova i zadaća elektroenergetskih inspektora, središnji Odjel u području elektroenergetike tijekom godine sudjelovao u izradi mišljenja Državnog inspektorata na nacрте i prijedloge zakona i prijedloge zakona o izmjenama i dopunama zakona u području elektroenergetike, sudjelovao u predlaganju izmjena i dopuna zakona i izradi mišljenja o nacртima prijedloga zakona, sudjelovao u tehničkim odborima Hrvatskog zavoda za norme u području elektroenergetike, sudjelovano u izradi prijedloga za donošenje više stotina hrvatskih norma za proizvode, procese, postrojenja i instalacije u području elektroenergetike, sudjelovao u stručno usavršavanje elektroenergetskih inspektora za nadzor nad primjenom propisa u području elektroenergetike, rješavao zaprimljene prijave, predstavke i zahtjeve stranaka, te obavljao druge stručne poslove.

9.2. Područje nadzora rudarstva

9.2.1. Rudarski inspektori

Nadzori primjene zakona i drugih propisa u području rudarstva obuhvaćaju istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, tehničke normative, zaštitu na radu, sigurnost ljudi i imovine, zaštitu od požara kod podzemnih rudarskih radova, izgradnju objekata i postrojenja u rudarskoj djelatnosti, eksploataciju mineralnih sirovina, objekata i postrojenja koji su u uporabi do završetka eksploatacije i uređenja eksploatacijom devastiranog prostora, uviđaje povodom smrtnih i grupnih nesretnih slučajeva i izvanrednih događaja koji prouzrokuju veću materijalnu štetu, obavljanja rudarskih mjerenja te izrade i dopune rudarskih planova i ostale dokumentacije, ispunjavanje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u rudarstvu, te obavljanje poslova pravnih i fizičkih osoba registriranih za djelatnost istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina. Inspeksijske nadzore koji se odnose na primjenu zakona i drugih propisa u području rudarstva provode rudarski inspektori i viši rudarski inspektori.

9.2.2. Analiza rezultata rada

Aktivnost rudarskih inspektora tijekom 2008. godine, sukladno Programa rada Državnog inspektorata za 2008. godinu odvijala se prioritetno na utvrđivanju legaliteta na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, odnosno na rješavanju predmeta eksploatacije mineralnih sirovina bez ishođene rudarske koncesije za izvođenje rudarskih radova, te predmeta korištenja rudarskih postrojenja bez ishođene dozvole za upotrebu, pri tom postupajući po zahtjevima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, predstavkama o nelegalnoj eksploataciji mineralnih sirovina i drugim nepravilnostima.

Pored navedenog rudarski inspektori su provodili redovne inspeksijske nadzore na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina kod registriranih rudarskih subjekata sa ishođenom rudarskom koncesijom za izvođenje rudarskih radova, a ostale aktivnosti rudarskih inspektora ogledaju se još u prikupljanju i dostavi podataka po zahtjevu Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske,

svjedočenjima na sudskim raspravama glede podnijetih prijava kao i na sudjelovanju u donošenju prijedloga za izmjenu postojećih propisa.

U 2008. godini u provedbi inspekcijskih nadzora rudarskih inspektora nadzorom je obuhvaćeno 482 rudarska subjekta što je 19% više u odnosu na 2007. godinu.

U izvještajnom razdoblju donijeto je 49 rješenja o zabrani radova na eksploataciji mineralnih sirovina na području Republike Hrvatske, a što je 36 % više u odnosu na u 2007. godinu. Rudarski inspektori su putem nadležnih prekršajnih sudova pokrenuli 82 optužna prijedloga zbog počinjenih 126 prekršaja, sa zahtjevima za oduzimanje ostvarene imovinske koristi stečene bespravnom eksploatacijom mineralnih sirovina u vrijednosti preko 27 milijuna kuna, što je za 62% više u odnosu na izvještajno razdoblje u 2007. godini.

Putem Državnog odvjetništva zbog nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina zatraženo je pokretanje postupaka radi naknade štete Republici Hrvatskoj u vrijednosti preko 42 milijuna kuna, što je 15% više u odnosu na izvještajno razdoblje u 2007. godini.

U izvještajnom razdoblju izvršeno je jedno pečaćenje lokaliteta nelegalne eksploatacije mineralnih sirovina, te je u dva predmeta izvršena obnova pečata na prethodno zapečaćenim lokalitetima, dok je povreda na radu ili havarija temeljem kojih su provedeni očevidi u 2008. godini bilo 20% više nego u 2007. godini.

Ističemo kako su, između ostalog, rudarski inspektori u izvještajnom razdoblju provodili akcije zajedničkih inspekcijskih nadzora sa inspekcijom zaštite okoliša, te akcije na utvrđivanju nelegalne eksploatacije sa Državnim odvjetništvom i Financijskom policijom. Za 2009. godinu utvrđene su akcije provedbe inspekcijskih nadzora zajedničkih inspekcijskim nadzora sa inspekcijom zaštite okoliša, te provedba zajedničkih inspekcijskih nadzora s Obalnom stražom, sukladno posebnom planu nadzora i zaštite prava i interesa Republike Hrvatske na moru za 2009. godinu.

9.2.3. Djelovanje središnjeg Odjela - drugostupanjski postupak

Protiv prvostupanjskih rješenja rudarskih inspektora podneseno je ukupno 14 žalbi, a tijekom 2008. godine 13 ih je riješeno, na način da je 9 žalbi odbijeno kao neutemeljene, 2 žalbe su usvojene i rješenja rudarskih inspektora poništena te predmeti vraćeni na ponovno odlučivanje, a u 2 predmeta izmijenjena su prvostupanjska rješenja.

Tijekom 2008. godine protiv rješenja Povjerenstva za žalbe koja su se odnosila na postupanja rudarskih inspektora pokrenuta su 2 upravna spora, a zaprimljeno 6 presuda kao i 4 rješenja Upravnog suda Republike Hrvatske, a u ni jednom predmetu nije usvojena tužba uložena na rješenje Povjerenstva za Žalbe.

U 2008. godini pokrenuta su 2 prijedloga za zaštitu zakonitosti, radi presuda Upravnog suda Republike Hrvatske iz 2007. godine kojima su poništena rješenja Povjerenstva za žalbe, te su oba rečena zahtjeva za zaštitu zakonitosti usvojena i odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske u jednom je predmetu poništena odluka Upravnog suda Republike Hrvatske i tužba odbijena, a u drugom predmetu poništena odluka Upravnog suda Republike Hrvatske i predmet vraćen Upravnom sudu na ponovno odlučivanje.

Ostali poslovi

Rudarski inspektori Službe nadzora u području elektroenergetike, rudarstva i opreme pod tlakom, Odjel u području rudarstva su tijekom 2008. godine su sudjelovali u postupcima tehničkih pregleda rudarskih objekata i postrojenja, provodili prikupljanje podataka i pripremali očitovanja i odgovore na zahtjeve Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, nadležnih sudova, pružali

stručnu pomoć inspektorima, voditeljima odsjeka i načelnicima odjela u područnim jedinicama pri rješavanju pojedinačnih složenih predmeta, kao i svaku drugu stručnu pomoć s ciljem podizanja stručnosti, profesionalnosti i postizanja boljih rezultata rada svih rudarskih inspektora, pripremali različita izvješća za vlastite potrebe i potrebe drugih tijela, provodili planiranja i koordinacije posebnih akcija nadzora u području rudarstva, te akcija nadzora u suradnji s drugim inspekcijama tijela državne uprave, te sudjelovali u predlaganju izmjena i dopuna zakona i izradi mišljenja o nacrtima prijedloga zakona, te obavljali druge stručne poslove. Tijekom 2008. godine Odjel u području rudarstva zaprimio je 323 predmeta, od kojih je riješeno 287 predmeta.

9.2.4. Značajne pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora

Osnovom odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, presudom BROJ: Uzz 5/04-2 od 23. veljače 2006. godine, kojom se utvrđuje da upravna mjera koja se izriče mora biti propisana materijalnim Zakonom, rudarski inspektori u postupku inspekcijskog nadzora temeljem odredbe članka 42. stavak 1. Zakona o Državnom inspektoratu ("Narodne novine", broj 116/08 i 123/08), rješenjem mogu izricati jedino upravne mjere propisane člankom 60. stavak 1. Zakona o Državnom inspektoratu. Pozitivnim Zakonom o rudarstvu upravne mjere uopće nisu propisane, a obzirom da novi Rudarski zakon još nije donesen rudarski inspektori i nadalje ne mogu rješenjem izreći upravne mjere o otklanjanju nedostataka, kojima se stranci na istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina nalaže poduzimanje mjera s ciljem izvođenja radova u skladu Zakona i provedbenih propisa u području rudarstva (u prvom redu tehničkih normativa na eksploataciji mineralnih sirovina). Stoga predlažemo donošenje propisa kojima bi koji bi se propisale odgovarajuće upravne mjere u području rudarstva, a donošenje istog u nadležnosti je Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.

9.3. Područje nadzora opreme pod tlakom

9.3.1. Inspektori opreme pod tlakom

Inspektori opreme pod tlakom do stupanja na snagu Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne Novine“, broj: 116/08, odnosno do 19. 10. 2008.) nadzirali su primjenu Zakona i drugih propisa kojima se uređuje izgradnja i rekonstrukcija kotlovskih postrojenja (kotlovnica parnih i vrelovodnih), izgradnja, rekonstrukcija, ugrađivanje, odnosno proizvodnja i uporaba parnih i vrelovodnih kotlova i stabilnih i pokretnih posuda pod tlakom, pregrijača pare i zagrijača vode te izmjenjivača topline, odnosno sve opreme koja se ubraja u opremu pod tlakom, tehnička svojstva i kakvoća materijala koji služe za izgradnju parnih i vrelovodnih kotlova i posuda pod tlakom, ispunjenje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnicama, ispunjenje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba koje se bave projektiranjem, konstruiranjem te eksploatacijom kotlovskih postrojenja.

Stupanjem na snagu Zakona o Državnom inspektoratu od 19.10.2008. godine inspektori posuda pod tlakom mijenjaju naziv u inspektore opreme pod tlakom i nadziru primjenu Zakona i drugih propisa kojima se uređuje uporaba opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme, ispunjenje propisanih uvjeta radnika zaposlenih na određenim poslovima u kotlovnicama (broj i opterećenost), ispunjenje propisanih uvjeta pravnih i fizičkih osoba koje se bave eksploatacijom opreme pod tlakom i pokretne tlačne opreme.

9.3.2. Analiza rezultata rada inspektora opreme pod tlakom

Inspektori opreme pod tlakom su tijekom 2008. godine obavili 5.194 inspekcijska nadzora, 201 nadzor po zahtjevima za izdavanje uvjerenja te 10 tehničkih pregleda. Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima radnih skupina za usklađivanje tehničkog zakonodavstva RH s tehničkim zakonodavstvom EU, u tehničkim odborima za izradu normi pri Hrvatskom zavodu za norme, a radili su i kao članovi povjerenstava za tehničke preglede, te su obavljali uvide u

glavne projekte radi pribavljanja potvrda prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji u postupku izdavanja građevinskih dozvola.

9.3.3. Značajne pojave u obavljanju inspekcijskih nadzora

Inspekcijskim nadzorima u 2008. godini, utvrđeno da pojedini distributeri UNP posjeduju male spremnike za UNP, unajmljene krajnjim korisnicima, od kojih je jedna količina nesukladna s propisanim tehničkim zahtjevima, te jedna količina nije pregledana. Nadalje, inspekcijskim nadzorom u ronilačkim klubovima utvrđeno je da isti posjeduju boce za ronjenje za koje je istekao rok važenja periodičkog pregleda, slijedom kojih su inspektori opreme pod tlakom zabranili su uporabu navedenih boca.

10. UNUTARNJA REVIZIJA

Unutarnja revizija je neovisna aktivnost koja procjenjuje sustave unutarnjih kontrola, daje neovisno i objektivno stručno mišljenje i savjete za unapređenje poslovanja, pomaže korisniku proračuna u ostvarivanju ciljeva primjenom sustavnog pristupa vrednovanju i poboljšanju djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrolama i gospodarenja.

Godišnji plan rada Odjela za unutarnju reviziju izrađen je u skladu s Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN 141/2006) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji proračunskih korisnika (NN 35/08), iz istih dokumenata proizlazi i obveza unutarnje revizija o izvještavanju o radu.

Planom rada Odjela za unutarnju reviziju Državnog inspektorata za 2008. godinu, temelji se na procjeni rizika Državnog inspektorata od strane rukovodstva, metodologije iz Priručnika za unutarnje revizore koja je razvijena u suradnji Ministarstva financija i Projekta CARDS 2002 „Razvoj unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru i unutarnje revizije“, planirani su poslovi Odjela.

U cilju izvršenja zakonskih obveza i realizacije Godišnjeg plana za 2008. godinu unutar Odjela za unutarnju reviziju definirani su slijedeći ciljevi:

- osiguranje povećanja odgovornost potrošnje proračunskih sredstava;
- osiguranje povjerenje javnosti u rad Državnog inspektorata učinkovitim, adekvatnim i primjenjivim kontrolama u upravljanju rizicima;
- osigurati transparentnost rada Odjela za unutarnju reviziju kroz objavljivanje izvješća o izvršenoj reviziji i izgradnju odnosa sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom i DUR-om;
- osigurati pouzdanost i poboljšanja u procesima Državnog inspektorata sukladno nalazima i preporukama;
- osigurati zakonitost u radu unutar Državnog inspektorata i determinirati odstupanja radi poduzimanja odgovarajućih aktivnosti;
- osigurati uvjete i informacije za učinkovito upravljanje kontrolama u radu Državnog inspektorata procesima preispitivanja i provjera temeljem revizijskih izvješća.

10.1. Analiza rezultata rada

Odjel za unutarnju reviziju je poticao stručno usavršavanje kako bi se osigurala visoka razina stručnog znanja unutarnjih revizora. Stručno usavršavanje unutarnjih revizora obavljalo

se u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom. Tijekom 2008. godine obavljene su četiri revizije i to:

- revizija sustava unutarnjih kontrola u procesu obračuna naknada za prijevoz na posao i s posla,
- revizija sustava unutarnjih kontrola u procesu inspeksijskog nadzora hrane,
- revizija poslovanja jedinice za provedbu projekata,
- revizija procesa inspeksijskog nadzora u području rudarstva.

Glavnom inspektoratu Državnog inspektorata dostavljaju se konačna revizorska izvješća odmah po okončanju svake obavljene revizije. Po nalogu Glavnog inspektora sastavlja se i odlučuje o Planu djelovanja koji uključuje prihvaćene preporuke i radnje koje je potrebno poduzeti, odnosno točan rok i osobu koja će realizirati preporuku.

Nakon provedene revizija i utvrđenih nalaza revizori su dali ukupno 13 preporuka. Od toga broja provedeno je 11, nisu provedene 2 preporuke. Za dio revizijskih preporuka predviđen je rok provedbe 2009. godini pa se one tretiraju kao ne realizirane u 2008.g.

Ostali poslovi

U Odjelu za unutarnju reviziju tijekom 2008. godine izrađen je Strateški i Godišnji plan, izrađeno je Godišnje izvješće o radu Odjela za unutarnju reviziju, kontinuirano se pratilo provođenja preporuka, pratilo se ostvarivanje Strateškog plana, Godišnjeg plana i planova pojedinačnih revizija, surađivalo se sa ostalim ustrojstvenim jedinicama Državnog inspektorata, obavljani su drugi poslovi vezani za funkcioniranje Odjela za unutarnju reviziju, surađivalo se sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom, Državnim uredom za reviziju i odjelima unutarnje revizije u drugim tijelima državne uprave, sudjelovalo se na naprednim modulima i dodatnim edukacijama revizora (Modul revizija EU fondova, Modul revizije IT sustava, Modul primjene sustava praćenje revizija „Galilea“, Modul strateško planiranje), te sudjelovalo na godišnjem savjetovanju unutarnjih revizora.

Slijedom navedenog proizlazi da je tijekom 2008. godine Odjel za unutarnju reviziju obavio je sve planirane zadatke, a revizije su se obavile u skladu s načelima i pravilima Kodeksa strukovne etika unutarnjih revizora u javnom sektoru.

11. ZAKLJUČNI DIO I PRIJEDLOG MJERA

Tijekom 2008. godine su ostvareni svi ciljevi iz programske orijentacije Državnog inspektorata.

Ocjenjujemo da bi još učinkovitijem djelovanju svih inspeksijskih službi Državnog inspektorata s ciljem suzbijanja sive ekonomije mogle doprinijeti sljedeće mjere:

- u kaznenim odredbama Zakona o radu (kao i drugih propisa kojima se uređuju neka prava iz radnog odnosa i u svezi s radnim odnosom) razmotriti opravdanost utvrđivanja novčanih kazni za teške prekršaje poslodavaca na način da iste budu utvrđene «po radniku» (kao što je slučaj kod prekršaja ne prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko ili zdravstveno osiguranje, za prekršaj nezakonitog zapošljavanja stranca i sl.);
- zakonskim putem što bolje urediti točnost evidencija o stvarnom radnom vremenu radnika, te s tim u svezi zadužiti ministarstva nadležna za rad i financije da se razmotri mogućnost preciznijeg uređenja ovih evidencija kao i opravdanost sudjelovanja radnika ili njihovog predstavnika u vođenju – potvrđivanju tih evidencija, prije no što se po njima pristupi obračunavanju plaće;
- u materijalnim propisima Zakona o radu ugraditi upravne mjere radi učinkovitijeg provođenja inspeksijskih nadzora;
- razmotriti mogućnost da se u propisima o mirovinskom i zdravstvenom osiguranju utvrdi obveza prijavljivanja radnika na obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje s prvim danom početka rada radnika umjesto u roku od 15 dana od početka zaposlenja što se u praksi često zlorabi;
- preciznije i jasnije odrediti obilježja posla za koje se obvezno zasniva radni odnos;
- kod poslodavaca kod kojih su učestale nezakonitosti, uključivo i uskrata pripadajućih uvećanih plaća za prekovremeni rad, od strane sindikata odlučnije poduzimati mjere za ostvarenje pojedinačnih prava radnika;
- efikasnije djelovanje pravosuđa, kako u postupcima po tužbama radnika - sindikata radi zaštite pojedinačnih prava radnika, tako i po optužnim prijedlozima odnosno kaznenim prijavama inspektora Državnog inspektorata u slučajevima kršenja sankcioniranih odredbi propisa uz prioritarno rješavanje takvih predmeta, izricanje kazni primjerenih težini prekršaja, predlaganje prekršajnim sudovima vođenja žurnog postupka kad su za to ispunjene zakonske pretpostavke;
- u Zakonu o radu, po uzoru na Zakon o minimalnim plaćama, utvrditi da zbog neisplate plaće o dospijeću utvrđene ugovorom o radu, pravilnikom, kolektivnim ugovorom ili drugim propisom inspektor rada protiv poslodavca može podnijeti optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu;
- donesti propise kojima bi koji bi se za sve proizvodne i uslužne djelatnosti, za koje sadašnjim propisima ta obveza nije uređena nijednim važećim propisom, propisala obveza prethodnog upisa tih djelatnosti u odgovarajući registar (sudski ili obrtni), kao i odgovarajuće kaznene i upravne mjere i tijela koja provode nadzor;
- prihvatiti prijedlog Povjerenstva za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim uvjetima za stavljanje brašna na tržište o izmjeni toga Zakona na način, da se mjera pečaćenja objekta ne provodi ako stranka najkasnije u roku

od 2 dana od donošenja usmenog rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti nadležnom inspektoru dostavi dokaz o izvršenoj uplati novčanog iznosa od 30.000,00 kuna u državni proračun, kako je to propisno Zakonom o trgovini, Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti i drugim zakonima;

- predložimo da se odredba članka 40. stavka 1. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti dopuni na način da se iza riječi „pravnoj ili fizičkoj osobi“ doda zarez i slijedeće riječi: „njenom predstavniku ili zatečenom sudioniku“, zbog efikasnijeg sprječavanja nelegalnog pružanja ugostiteljskih usluga smještaja;
- uskladiti tehničke propise i norme u području elektroenergetike na načelima novoga pristupa Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (Narodne novine, broj 158/03 i 97/07) i Zakona o normizaciji (Narodne novine, broj 55/96);
- donijeti propise kojima bi koji bi se propisale odgovarajuće upravne mjere u području rudarstva. Naime, odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, presudom BROJ: Uzz 5/04-2 od 23. veljače 2006. godine, određeno je da upravna mjera koja se izriče mora biti propisana materijalnim Zakonom, a što sada nije slučaj;
- jačati suradnju među tijelima za provedbu istih zakona i drugih propisa te razvoj informatičke povezanosti inspektora sa drugim tijelima nadzora, sudskim i obrtnim registrom, Zavodom za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, MUP-om i sl.

GLAVNI INSPEKTOR
mr.sc. Kruno Kovačević